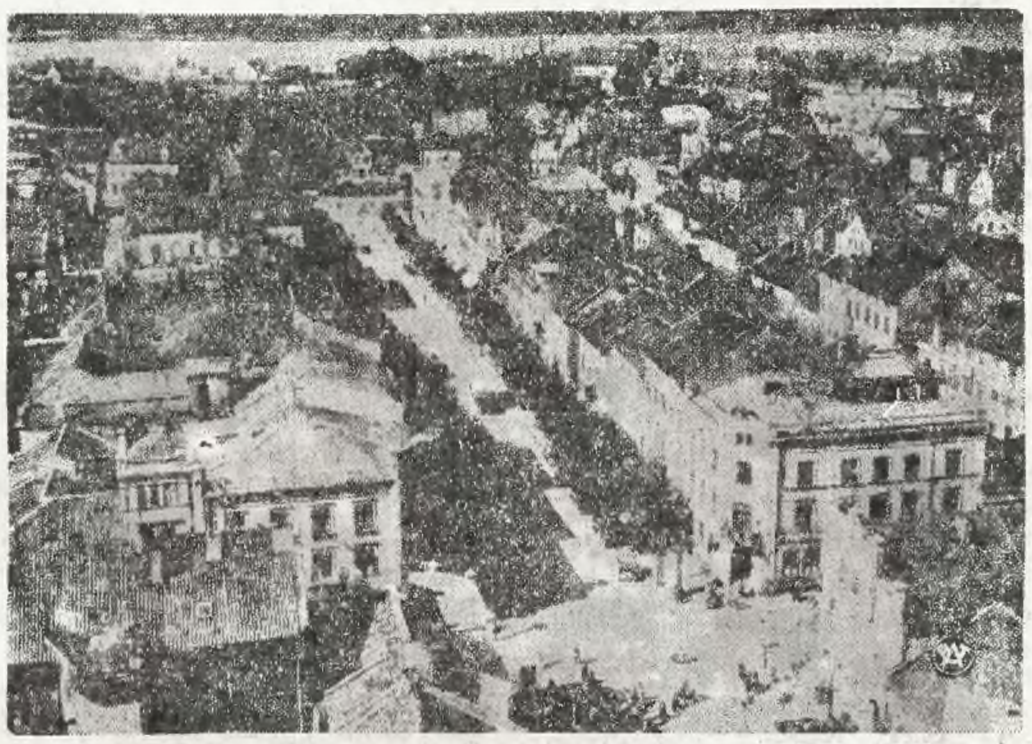
ABC
NOWINY CODZIENNE

Nr. 89 A Rok XIV
WARSZAWA
SOBOTA
25 marca
1939 R.
Cena 10 Gr.
W

„PRZEBRZYDŁY ZAKON PODOBNY DO SMOKA. JEDEN ŁEB UTNIESZ, DRUGI ROŚNIE SKORO. I TEN UCIĘTY ROŚNIE W DZIESIĘCIORO. WSZYSTKIE UTNIJ MY!".

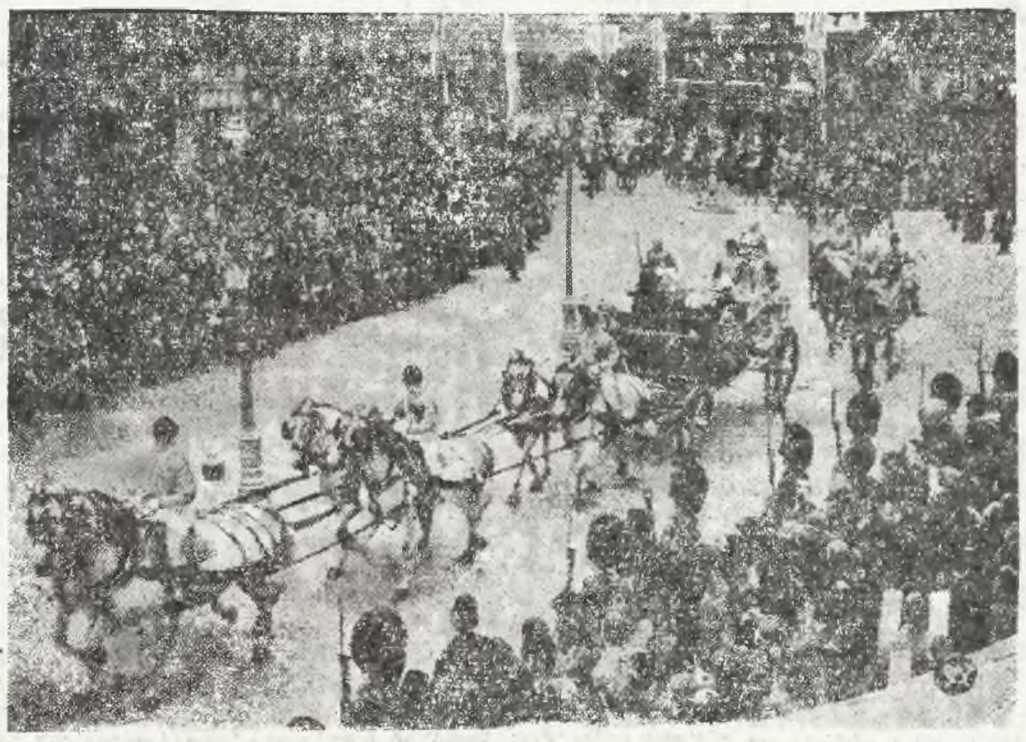
A. Mickiewicz—Grażyna

NA WSCHODZIE

Pochód zaborczosci niemieckiej rozpoczęty Anschlussem, nie został zahamowany ani przyłączeniem Sudetów, ani pochłonięciem Czech, ani „protektoratem" nad Słowacją. Ostatnią ofiarą niemieckiej przemocy padła Kłajpeda. Zdjęcie przedstawia ogólny widok Kłajpedy.

NA ZACHODZIE

Podczas gdy Niemcy maszerują, mocarstwa zachodnie, Anglia i Francja łączą się, aby postawić tamę niemieckim zaborom. Wizyta prezydenta Francji Lebruna była aktem przymierza potęg Zachodu.

Deklaracja trzech mocarstw

Wobec zaborczości Niemiec

Uznanie dla społeczeństwa polskiego

LONDYN, 24. 3. Wobec ostatnich posunięć niemieckich na wschodzie w zajęciu Kłajpedy i układzie z Rumunią, Anglia, Francja i Rosja mają przyspieszyć ogłoszenie wspólnej deklaracji mocarstw o akcji trzech państw na wypadek dalszych działań zaczepnych Niemiec. Według opinii kół politycznych, państwa zainteresowane chcą tak ułożyć deklarację, aby liczyła się ona z potrzebami innych państw europejskich i umożliwiła im współpracę z trzema mocarstwami, prowadzącymi akcję antyniemiecką.

W HISZPANII

MADRYT, 24. 3. Równocześnie z przygotowaniem deklaracji dyplomacja francuska usiłuje wpłynąć jak najenergiczniej na zakończenie walk w Hiszpanii. Według doniesień z Burgos ostatnio podjęto już rokowania pokojowe między Radą Obrony Narodowej a gen. Franco. Podobno delegaci rządu madryckiego zaproponowali poddanie się na warunkach możliwych do przyjęcia przez obydwie strony.

POMOC PAŃSTWOM ZAGROŻONYM

PARYŻ, 24. 3. Francja i Anglia zwracają baczną uwagę, w jakim kierunku obróci się ekspansja niemiecka. Wobec obawy agresji niemieckiej w Holandii, Belgii i Szwajcarii oba mocarstwa wymieniły noty na temat pomocy wojskowej dla słabszych państw zachodnich t. j. Belgii, Holandii i Szwajcarii. W notach swych zarówno Anglia, jak Francja zobowiązują się użyć całej siły dla udzielenia pomocy tym trzem państwom. Podkreślają, że to jest pierwszy sojusz wojskowy, któryby zobowiązywał Francję do podjęcia kroków wojennych w obronie Holandii.

NASTRÓJ W NIEMCZECH

BERLIN, 24. 3. W Berlinie oceniają obecne położenie niemieckie jako dość trudne ze względu na konsolidację państw Europy zachodniej. Z jednej strony sprawa protektoratu nad Słowacją pozwoliła Niemcom na skrócenie linii obronnej z 1500 km. do 1240, przy tym ma tu być w najbliższym czasie wykonana linia Zygfryda, złożona z szeregu fortyfikacyj obronnych.

Również układ z Rumunią jest poważnym sukcesem niemieckim. Tym nie mniej zdecydowana postawa Francji i Anglii, a może przede wszystkim zmęczenie psychiczne wewnątrz Niemiec, wyraźna niechęć do wojny w społeczenstwie niemieckim dominują w nastrojach panujących w Berlinie.

WE FRANCJI O POLSCE

PARYŻ, 24 3. Prasa francuska i angielska poświęca dużo miejsca omówieniu sytuacji Polski i roli Polski w obecnym położeniu międzynarodowym. Zarówno dzienniki angielskie, jak i francuskie z uznaniem podkreślają przede wszystkim spokojną postawę społeczeństwa polskiego i zdecydowaną wolę zwycięstwa gdyby przyszła koniecznosc rozgrywki pomiędzy dwoma mocarstwami.

Zaolzie manifestuje

na cześć Macierzy

Na Śląsku w okolicach Bielska, gdzie znajduje się mniejszość niemiecka, oraz na Śląsku Zaolziańskim, w [illegible] ostatnich wydarzeń tu i ówdzie niepoczytalni osobnicy usiłowali plotkami wywoływać podniecenie ludności polskiej. Używano przy tym znanych już metod powtarzania różnych bredni. Ludność polska oraz lojalna mniejszość niemiecka nie dała się w najmniejszym stopniu wyprowadzić z równowagi, zachowując zdecydowanie spokojną postawę. Nieliczne próby pewnego rodzaju normalnie powtarzających się prowokacji, jak ukazywanie się np. w białych pończochach były natychmiast likwidowane przez samą ludność bez potrzeby wkraczania władz bezpieczeństwa.

Duże wyrobienie wykazuje szczególnie ludność Śląska Zaolziańskiego, która na każdym kroku podkreśla, jak olbrzymiej doniosłości jest fakt przynależności do macierzy, co wykluczyło podzielenie losu tej ziemi podobnego do Czech i Moraw. Na każdym kroku spotyka się przejawy głębokiego patriotyzmu, spokoju, rozwagi, lecz i nie mniej pełnej gotowości.

Wojska narodowe

wkroczą dziś do Madrytu

LONDYN, 24. 3. Reuter donosi z Rzymu, iż według wiadomości, otrzymanych z Burgos, wejście wojsk narodowych do Madrytu jest przewidziane na sobotę 25 bm.

Zaciska się pętla gospodarcza

naokoło Niemiec

WASZYNGTON, 24. 3. Prezydent Roosevelt anulował z dn. 22 kwietnia r. b. koncesje taryfowe, przewidziane w traktacie handlowym czesko - amerykańskim.

W kołach tutejszych oświadczają, że „aczkolwiek traktat pozostaje w mocy, to jednak stosowanie jego jest zawieszone ze względu na okupację przez wojska niemieckie".

Zebranie klubu O. Z. N.

Co powie gen. Skwarczyński?

W środę 29 rano zbierają się różne grupy Ozonu m. in. grupa dla zmiany ordynacji wyborczej. W kołach zbliżonych do Ozonu, utrzymują, że projekt nowej ordynacji jest już opracowany, ale wiadomość tę trzeba przyjąć z dużym zastrzeżeniem. Po zebraniach grup odbędzie się plenarne posiedzenie Ozonu, jak zawsze z przemówieniem gen. Skwarczyńskiego, po czym rozpocznie sie okres świąteczny.

Na posiedzeniu Senatu

Nie będzie ustawy o uboju

W sobotę 25 bm. o godz. 10-ej rano odbędzie się plenarne posiedzenie Senatu. Porządek dzienny obrad jest długi obejmuje bowiem aż 20 ustaw, są to jednak sprawy mniejszej wagi z wyjątkiem zgłoszonego przez Ozon projektu ustawy o częściowym zawieszeniu spłaty długów rolniczych. Podkreślić natomiast trzeba, że komisje senackie nie załatwiły i z tego powodu nie ma na porządku dziennym projektu pos. Dudzińskiego o całkowitym zniesieniu uboju rytualnego oraz ustawy o medalu i krzyżu za służbę ochotniczą, czyli, że ostateczne załatwienie tych spraw odwlecze się do czasu ponownego zebrania się izby.

O ile Senat wprowadzi jakieś poprawki do omawianych w sobotę ustaw, zbierze się jeszcze raz w przyszłym tygodniu Sejm, co jest jednak mało prawdopodobne, po czym nastąpić ma jak już donosiliśmy, odroczenie sesji parlamentarnej na dni 30.

R. O. N.

Najbliższe miesiące i lata będą wymagały wielkich wysiłków ze strony narodu polskiego. Będą wymagały specjalnych przygotowań, by wszelkie próby, jakie nas czekają, mogły być zwycięsko przebyte.

Lata, które nas czekają, wymagają poważnych przygotowań czysto wojskowych. Jesteśmy przekonani, że kierownicze czynniki wojskowe zrobią w tym zakresie wszystko, co do nich należy, ale nie można ograniczać się do przygotowań ściśle wojskowych.

Nowoczesna wojna wymaga przygotowania całego społeczeństwa. Zrozumienie tej konieczności jest już dziś w Europie powszechne tym bardziej takich przygotowań wymagają wstrząsy międzynarodowe, mające przynajmniej na razie charakter pokojowy.

I dlatego ze względu na bezpieczeństwo Polski, konieczna jest mobilizacja całego społeczeństwa, konieczne jest postawienie na stopie pogotowia cywilnego społeczeństwa.

Przez taką moblizację cywilną rozumieć należy nie tylko bezpośrednie przygotowanie społeczeństwa cywilnego do wojny. Tu wchodzą w grę takie zadania, jak wpojenie społeczeństwu poczucia własnej wielkości, wzmocnienia wiary we własne siły, a obok tego takie utrwalenie żywiołu polskiego we wszystkich dziedzinach życia, by całe państwo stało się całkowitym narzędziem narodu.

Te wielkie zadania mogą być zrealizowane tylko wspólnym wysiłkiem wszystkich czynników politycznych i społecznych. Konieczne jest tu pełne i dobrowolne współdziałanie najrozmaitszych elementów. Środki mechaniczne nic tu zdziałać nie potrafią.

W tych warunkach staje się koniecznym powołanie specjalnego organu, w skład którego wchodziłyby wszystkie czynniki, stojące na gruncie interesów narodu polskiego, zupełnie niezależnie od ich szczegółowych poglądów politycznych. Staje się koniecznym powołanie organu, dla którego najtrafniejszą nazwą byłaby Rada Obrony Narodowej.

Na terenie tego organu odbywałaby się współpraca wszystkich organizacyj politycznych i społecznych w zakresie mobilizacji duchowej narodu polskiego, w zakresie propagandy wielkości narodu polskiego, w zakresie rozwiązywania kwestii żydowskiej i ukraińskiej, w zakresie usuwania obcych wpływów, działających na naszych ziemiach zachodnich.

Taka konkretna praca jest w dobie dzisiejszej bezwzględną koniecznością. Wierzymy, że ta konkretna praca doprowadziłaby z czasem do trwałego zjednoczenia wszystkich czynników narodowych w Państwie, zjednoczenia, o którym się tyle mówi, a do którego tak powoli się zbliżamy. Takie trwałe zjednoczenie byłoby jedyną istotną gwarancją dla pomyślnego rozwoju Polski na dalszą przyszłość.

J. K.

Chmurno

Rozpogodzenie

Przewidywany przebieg pogody w dniu 25 b. m.:

Chmurno z rozpogodzeniami. W dzielnicach północnych miejscami zanikające opady. Nocą przymrozki. W ciągu dnia temperatura nieco powyżej zera. Słabe wiatry z kierunków zmiennych.

Spłonął samolot

LONDYN, 24. 3. Dzisiejszej nocy w odległości 8 klm. od Dereham w hrabstwie Nojolk zapalił się w powietrzu samolot, który w płomieniach spadł na ziemię. Dwie osoby zginęły.

Czerwony kat Marty
na obiedzie u p. Herriota

Weideman i Marty — te dwa nazwiska zapełniają dziś szpalty gazet francuskich. Prasa narodowa zajmuje się głównie Marty, brukowa Weidemanem. Jeden i drugi miał wspólników i wspólniczki, Weidemanowi pomagał niejaki Milion, Marty miał na zawołanie kilkudziesięciu płatnych i umundurowanych oprawców. Weidemanowi pomagała mordować niejaka Tricot, Marty miał zapewnioną pomoc własnej żony.

RZEŹNIK Z ALBACETE

Weidemanowi zarzucają popełnienie 16-u morderstw w celach zysku, Marty z żoną mają na sumieniu kilkaset morderstw. Do jednego przylgnęła nazwa „oprawca z Wulzie", drugiego nazywają „rzeźnikiem z Albacète".

Marty był głównym organizatorem brygad międzynarodowych w Hiszpanii.

Mięso armatnie nadsyłane masowo segregował w Hiszpanii deputowany francuski towarzysz Marty, który głęboko na tyłach walczącej armii w Albacète zorganizował sobie coś w rodzaju czerezwyczajki dla brygad międzynarodowych. W tym charakterze rozporządzał on oddziałem płatnych zbirów oraz sądem polowym. Do sądu polowego uciekano się tylko w nadzwyczajnych wypadkach, przyczem wyroki były zgóry na karteczkach zadecydowane przez Marty, który w chwili decydującej przesyłał je kompletowi sądzącemu. Żadnych niespodzianek. Większość oskarżonych o różne zbrodnie polityczne ochotników była po prostu likwidowana bez uciążliwych formalności prawnych. Ochotnicy, którym udało się wrócić do Francji szerzyli przerażające wieści o wyczynach krwawego siepacza z Albacète.

PRZESZŁOŚĆ

Uwaga opinii skoncentrowała się na specjalnie charakterystycznym wypadku. Aby zorientować się o ohydzie popełnionej zbrodni należy w paru słowach streścić życiorys Marty. Jako oficer mechanik, Marty organizował bunt marynarzy francuskich w Odessie w 1918 r., a następnie próbował podstępnie oddać statek wojenny francuski w ręce bolszewickie. Schwytany na gorącym uczynku, został skazany na 20 lat ciężkich robót. Dzięki amnestii zdegradowany oficer marynarki został po kilku latach zwolniony z więzienia i zapewniwszy sobie pomoc materialną Sowietów zorganizował we Francji potężną partię komunistyczną, prowadzącą rozległą akcję sabotażową w armii, flocie i zakładach amunicyjnych. Wkrótce w charakterze deputowanego, ten notoryczny zdrajca i szpieg miał jako członek na misji wojskowej, dostęp do najtajniejszych aktów, dotyczących zbrojeń, mobilizacji i obrony państwa.

ZESZYT Z POUFNYM OSKARŻENIEM

W ślad ochotników napływających z Francji, Marty spotkał francuskiego oficera rezerwy Delesalle, który brał również udział w wyprawie odeskiej i odegrał wówczas pewną rolę w zdemaskowaniu zdradzieckich zamiarów Marty. Na niego właśnie zwrócił specjalną uwagę czerwony kat. Wykorzystał on nieudaną akcję wojskową sił republikańskich, by aresztować Delesalle pod zarzutem tchórzostwa i podawania sygnałów hiszpańskim oddziałom powstańczym podczas bitwy. Obecny na rozprawie sądu polowego, Marty wobec braku podstaw oskarżenia, wręczył sądowi dodatkowo tajne oskarżenia w specjalnym zeszycie, z treścią którego nie pozwolono się zapoznać ani oskarżonemu, ani jego obrońcy. Nie pomogły klątwy i prośby: oskarżonego wywleczono na dziedziniec sądu i pośpiesznie wykonano egzekucję.

Po dwóch latach krwawych wyczynów z falą czerwonych zbiegów i dezerterów, Marty wypłynął znów na terenie Francji i w dniu 10 marca r. b. najspokojniej zajął swoje miejsce wśród deputowanych w pałacu burbońskim.

Bezczelny łotr odważył się nawet odczytać panegiryk na cześć... humanitaryzmu czerwonej armii i dzielnej postawy brygad międzynarodowych. Tego było już za dużo. Z ław poselskich odezwały się okrzyki i zapytania. „Marty przestań czytać, odpowiedz czy jesteś mordercą, czy nie"? Marty nie dał odpowiedzi, lecz trzęsąc się, pośpiesznie zakończył przemówienie, którego wobec burzy okrzyków nikt nie dosłyszał. Sprawa Marty przedstawia się z dnia na dzień gorzej, wycofani z frontu ochotnicy zgłaszają coraz to nowe rewelacje.

Okazuje się, że Delesalle został rozstrzelany, gdyż Marty złożył dowody, że Delesalle był oficerem drugiego oddziału armii francuskiej i w tym charakterze zdemaskował porucznika Marty jeszcze podczas wyprawy odeskiej. Dla osobistej zemsty deputowany francuski ujawnił francuskie tajemnice wojskowe. Opinia publiczna żąda zawieszenia w czynnościach i wytoczenia deputowanemu Marty procesu o zdradę stanu.

ŚMIERĆ ZA SZKAPLERZYK

Inne wyczyny Marty jeszcze lepiej malują postać tej krwiożerczej bestii. Jeden z ochotników został rozstrzelany za to, że podczas postoju w karczmie zwrócił uwagę, że ochotnikom nie dają nawet machorki, a p. Marty drażni obecnych olbrzymim cygarem hawańskim.

Inny znów ochotnik został rozstrzelany za to, że przyniósł do szpitala ranną kobietę, która miała miniaturowy szkaplerzyk. Kobieta wyrzucona przez okno ze szpitala, zaopatrzonego w godło czerwonego krzyża, zmarła na bruku.

OPERACJA STRZYKAWKĄ

Stenotypistkę zanagażowaną w Paryżu, za krytykę tego rodzaju poczynań, zamordowała własnoręcznie żona p. Marty, aplikując związanej i dostarczonej do szpitala sekretarce śmiertelną dawkę trucizny.

Setki ochotników francuskich rozstrzelano z rozkazu Marty bez sądu, każąc im uprzednio kopać własne groby. I pomyśleć, że tego rodzaju osobnik był w tych dniach zaproszony na bankiet przez słynnego burmistrza Lugdunu p. E. Herriot, domniemanego kandydata na prezydenta Francji. Większość zaproszonych uratowała jednak sytuację i demonstracyjnie opuściła... gościnne progi. Obiad spożyto na mieście, a pani Herriot posłano... bukiet kwiatów. W ten sposób osłodzono jej afront, spowodowany nietaktem męża. Wobec takiej obelgi przyjaciele Marty spontanicznie wysłali mu depeszę z wyrazami sympatii; pod depeszą podpisani wybitni politycy francuscy: R. Bloch, Żyromski, Blech, Unik, Hertz, Polikier, Salomon, Constanty, Borys Taslicki, Kaldor, Soler, Beker, Alfen, Zwoboda, Rolniker, Nordman, Bhurnen, Halpern, Weisenzang, Katz, Dawid Bloch, Cohen. Same nazwiska komunistyczne i nalewkowskie. Czy we Francji, czy w Rosji sowieckiej, czy w Hiszpanii, zawsze żydom potrzebne są bestie krwiożercze spośród aryjczyków.

Age

MARZEC	SŁOŃCE	
	Wschód	Zachód
25	5—30	17—56
	KSIĘŻYC	
	Wschód	Zachód
	7—17	23—9
SOBOTA	Dł. dnia	Przybyło
	12—26	4—42

Dziś Zw. NMP., Ireneusza
Jutro św. Jana Damasc.

TEATRY

TEATR WIELKI: „Dziewczę z Holandii" Kalmana.
TEATR POLSKI: „Obrona Ksantypy" L. H. Morstina. Ostatnie przedstawienia. W próbach „Hamlet".
TEATR NARODOWY: „Nasze miasto" Wildera.
TEATR NOWY: Komedia Cowarda „Week-end" z Ćwiklińską.
TEATR MAŁY: „Temperamenty" A. Cwojdzińskiego. Ostatnie przedstawienia.
TEATR LETNI: Komedia Sardou „Madame Sans Gêne" z Eichlerówną i Junoszą - Stępowskim.
TEATR ATENEUM: „Dziewczyna z lasu" Szaniawskiego.
TEATR „8.15": „Skowronek" z Szczepańską.
TEATR MALICKIEJ (Marszałkowska): „Zakochana".
MAŁE QUI PRO QUO: Rewia „Pod parasolem".

Teatr „MAŁE QUI PRO QUO"
„POD PARASOLEM"
rewia w 18 wybuchach z udziałem CHÓRU DANA, Heleny Grossówny, Stefanii Górskiej, Haliny Kamińskiej, T. Olszy, A. Boguckiego, Ws. Orłowa i B. Wasiela. 2 przedstaw. 7.30 i 10a.

TEATR KAMERALNY: premiera sztuki A. Josset'a „Elżbieta — Królowa".
ROSYJSKIE STUDIO DRAMATYCZNE: W sobotę i niedzielę dwa ostatnie przedstawienia „Mostu" Gurguczowa.
INSTYTUT REDUTY (Kopernika 36-40): Teatr nieczynny. W sobotę premiera komedii „Haneczka i duch".
STOŁECZNY TEATR POWSZ.: W piątek 24 bm. (Podskarbińska 6) godz. 19 „Klub kawalerów", (Strzelecka 11) godz. 19 „Obowiązek".
TEATR DLA DZIECI T. ORTYMA w Teatrze Wielkim: W niedzielę tylko o 12.30 jubileusz Tymoteusza Ortyma „Kraina Czarów" z udziałem najsłynniejszych artystów stolicy.
CYRK: Codziennie o 20.30: Międzynarodowy turniej walk zapaśniczych (w stylu francuskim), o tytuł Mistrza Polski na r. 1939.

KINA

KINA CHRZEŚCIJAŃSKIE
Informacje o filmach dozwolonych dla młodzieży tel. 7.11-25.
HOLLYWOOD: „Sama przez życie", na scenie rewia.
ITALIA (Wolska 82): „Pani Walewska".
KINO PARAFII ŚW. ANDRZEJA „Pod Twoją Obronę" i „Życie i śmierć Piusa XI".
KINO PARAFII ŚW. AUGUSTYNA: „Król krółów".
JURATA: „Zawiniłam" i „Królestwo zakochanych".
KOMETA: „W szponach Monte Carlo".
MARS: „Paweł i Gaweł" i dodatki.
MIEJSKIE (Hipoteczna): „Modelka".
NAPOLEON: „Trzy walce".
PANORAMA (Rynek St. Miasta 14): Obrazy z Ziemi Świętej.
PRAGA: „Cyganka" i rewia.
PRASKIE OKO: „Pani Walewska" dodatki.
ROMA: „Gunga Din".
SOKÓŁ: „Indie mówią".
STUDIO: „Niebieski Lis".
ŚWIAT: „Marco Polo" i dodatki.

Złóż ofiarę na F. O. M.

Paragraf aryjski
w Stow. Mierniczych Przysięgłych
13-go kwietnia zjazd w Poznaniu

W dniach 13 — 16 kwietnia b. r. odbędzie się w Poznaniu Ogólnopolski Zjazd mierniczych przysięgłych pod hasłem „Zawód mierniczego przysięgłego w służbie rolnictwa".

W Zjeździe wezmą udział przedstawiciele oddziałów wojewódzkich Stow. Mierniczych Przysięgłych R. P. oraz mierniczowie przysięgli z obszaru całej Polski.

Program przewiduje uroczyste doręczenie daru dla Armii na placu Wolności w Poznaniu.

W części oficjalnej zostaną wygłoszone następujące referaty:

1. Dorobek zawodu mierniczego przysięgłego w służbie rolnictwa. W. Krzyszkowski, mierniczy przys., redaktor Przeglądu Mierniczego.

2. Współpraca zawodu mierniczego z rolnictwem — prof. inż. L. Kosmulski, mierniczy przysięgły.

3. Kataster a potrzeby rolnictwa — inż. F. Zoll, Przewodniczący Głównej Kom. Klasyfikacyjnej.

4. Zagadnienie studiów mierniczych w świetle aktualnych potrzeb regulacji rolnych — dyr. prof. inż. St. Kluźniak, mierniczy przysięgły.

Pozatym program przewiduje wyświetlenie filmu z zakresu pomiarów fotogrametrycznych.

W części wewnętrznej Zjazdu przewidywane jest również wygłoszenie szeregu referatów technicznych. Porządek obrad przewiduje również zmianę Statutu w kierunku nieprzyjmowania do Stow. osób pochodzenia żydowskiego.

Osoby pragnące wziąć udział w Zjeździe zechcą nadsyłać swe zgłoszenia do Stow. Mierniczych Przysięgłych R. P. (Warszawa, Czackiego 3-5 m. 25).

Okręty litewskie
przybyły do Gdyni

Do Gdyni przybyły 3 handlowe statki litewskie s/s „Nida", „Kaunas" i „Utena", które opuściły Kłajpedę w ub. czwartek w południe w związku z nowopowstałą sytuacją polityczną.

Po przybyciu do Gdyni statki litewskie przemalowały napis na burcie „Kłajpeda", określający port macierzysty, na „Święta", nowy port macierzysty litewski.

Statki litewskie opuściły dziś Gdynię, udając się do Antwerpii.

Czarnogiełdziarz z Zamościa
osadzony w więzieniu

(jk). Przed sądem okręgowym w Zamościu toczyła się rozprawa przeciwko niejakiemu Bencjanowi Mandelbaumowi, żydowi bez określonego zawodu, a raczej zawodowo zajmującemu się spekulacjami na t. zw. „czarnej giełdzie".

Technika „pracy," sprytnego kombinatora, polegała na zawodowym pożyczaniu lub pośredniczeniu w pożyczkach. Oczywiście każda taka tranzakcja pożyczkowa uwieńczona była lichwiarskim procentem.

Niezależnie od tego żydowski lichwiarz fałszował podpisy na wekslach, a czasem potrafił również przywłaszczać zastawy.

Mandelbaum częściowo przyznał się do zarzucanych mu w akcie oskarżenia przestępstw.

W rezultacie przewodu sądowego lichwiarz skazany został na karę półtora roku więzienia, przyczym dotychczasowy środek zapobiegawczy — areszt, został utrzymany w mocy.

„Kupcy kowieńscy"
aferzystami z Wilna i Warszawy

W Łodzi ujawniona została wielka afera oszukańcza, której ofiarą padło szereg firm włókienniczych. Przed kilku miesiącami przybył do Łodzi niejaki Nuchim Jakubowicz z Wilna i Wiktor Kopytkiewicz z Warszawy, obaj występujący jako pośrednicy firm kowieńskich i przedstawiający zabezpieczenia hipoteczne na 3 domy w Warszawie. Dzięki temu oskarżeni, zyskawszy zaufanie firm, dokonali szeregu tranzakcji na sumę kilkuset tys. zł., przy czym około 200.000 z uzyskanych kredytów pokryli wekslami własnymi.

Weksle w terminie płatności okazały się bezwartościowe.

Poszkodowani zwrócili się do prokuratora.

21 i pół lat więzienia
musi odsiedzieć Czerny

Przed Sądem Okręgowym w Katowicach odpowiadał znany bandyta Mysłowicki, Stanisław Czerny, który w ciągu ostatniego półrocza skazany został w kilku sprawach łącznie na 20 lat więzienia. Czerny próbował symulować chorobę umysłową, ale badanie psychiatryczne wykazało pełną jego poczytalność.

Ostatnio Czerny odpowiadał za drobne stosunkowo włamanie dokonane w lipcu 1938 r. do składu Zuzanny Simel w Załężu, gdzie skradł różne towary i słodycze wartości 45 zł. Sąd skazał go na dalsze półtora roku więzienia.

Po odcierpieniu wszystkich kar Czerny zostanie osadzony w zakładzie dla niepoprawnych.

Bogini krwi żąda nowych ofiar

Kali... Najokrutniejsze bóstwo Indii pogańskich. Ofiary składane wieloramiennej Kali, są wyłącznie ofiarami z krwi. 10-tysięczna sekta Thunów, wyznawców bogini Kali, ma na swym sumieniu miliony morderstw. Władze angielskie w Indiach, pragnąc zniszczyć sektę Thunów wytoczyły jej nieubłaganą walkę...

Wysnuta mistrzowskim piórem Kiplinga legenda tych walk doczekała się nareszcie sfilmowania. Film nosi tytuł „Gunga Din". Reżyser George Stevens dołożył wszelkich starań, aby film był jaknajwierniejszy historycznie. Fantastyczne wprost przygody trzech zabijaków, sierżantów wojsk angielskich, biorących udział w walkach z Thugami przeżywa się razem z bohaterami filmu. Porywające sceny bitew i niezwykle wartkie tempo akcji sprawia, że „Gunga Din" jest filmem, który ogląda widz z zapartym oddechem. Sprawia to również koncertowa gra całego zespołu z Jean Fontaine, Victorem McLaglen, Gary Grantem i Douglasem Fairbanks jr. na czele.

„Gunga Din" już wchodzi na ekran kina „Roma".

O. P. L. G. w Wołkowysku
Dodatnie wyniki ćwiczeń

W ciągu ostatnich dni w Wołkowysku odbyło się ćwiczebne pogotowie O. P. L. W tym czasie nastąpiło kilka pozorowanych nalotów na Wołkowysk w dzień i w nocy. Podczas nalotów „zbombardowano" zarząd miejski, gdzie mieściła się komenda OPL miasta, która została sprawnie i szybko ewakuowana oraz kilka objektów miejskich, państwowych, wojskowych i innych".

„Bombardowanie" spowodowało też teoretyczne ofiary w ludziach i koniach.

Ćwiczenia wypadły nadspodziewanie dobrze.

Plan zasiewów na Ukrainie Sow.
Obszar wynieść ma 11.535.30 ha

Rada komisarzy ludowych Ukrainy sowieckiej uchwaliła plan zasiewów wiosennych, według którego obszar zasiewów na wiosnę r. b. ma wynosić 11,535.300 ha. Plan zasiewów przewiduje uprawę 6.000 ha pod zioła lecznicze, około 2.000 ha roślin dla wyrobu kauczuku oraz około 20.000 ha na plantacje ryżu. W porównaniu z zasiewami w 1938 r. zwiększono na Ukrainie znacznie uprawę kultur technicznych.

Jak wynika z zestawień ludowego komisariatu rolnictwa — remont traktorów nie został dotychczas ukończony. W obwodzie połtawskim z 42 stacji maszynowo-traktorowych ukończyło remont traktorów tylko 11 stacji. Władze wydały zarządzenia celem przyspieszenia naprawy traktorów.

Tragiczny wypadek
na kopalni „Anna"

W kopalni „Anna" w Pszowie wydarzył się wstrząsający wypadek, ofiarą którego padł maszynista, Franciszek Paprotny.

Paprotny, prowadząc lokomotywę w jednym z podziemnych chodników wychylił nieostrożnie głowę, w następstwie czego została ona wtłoczona między parowóz i ścianę chodnika, ulegając zmiażdżeniu. Jednocześnie u nieszczęśliwej ofiary stwierdzono złamanie kręgosłupa.

Pomorska Wystawa
w Bydgoszczy w 1941 r.

Min. Przemysłu i Handlu udzielił miastu Bydgoszczy koncesji na powszechną pomorską wystawę w czasie od dnia 15-go maja do 15-go sierpnia 1941 r.

Wystawa ta obejmie zarówno wytwory przemysłowe, rolnicze i rzemieślnicze, jak i także kulturalne i naukowe okręgu pomorskiego. Zarząd miasta Bydgoszczy przystąpił już do prac przygotowawczych dla organizacji tej wystawy i wyznaczył już dla niej tereny.

Złóż ofiarę na F. O. N.

Antoni Chrząszczewski

Sprawa Kłajpedy

Zagarnięcie Kłajpedy przez Rzeszę jest złamaniem konwencji z dnia 14-go maja 1924 r. oraz układu granicznego niemiecko-litewskiego z 1928 r., na mocy którego Niemcy uznały inkorponację Kłajpedy do Litwy.

Art. 99 Traktatu Wersalskiego z dnia 28 czerwca 1919 r. odłączył Kłajpedę wraz z okręgiem od Niemiec i oddał w czasowe władanie 5 wielkich mocarstw — Anglii, Francji, Włoch, Japonii i Stanów Zjednoczonych (które jednakże nie ratyfikowały Traktatu Wersalskiego i nie wykorzystały swych praw). W dniu 15 stycznia 1920 r. administrację Kłajpedy objęła na przeciąg lat trzech, z ramienia Rady Ambasadorów, Francja. W dniu 10 stycznia 1923 r. wojska litewskie pod dowództwem pułk. Budrysa w sile około półtorej dywizji wtargnęły na terytorium kraju kłajpedzkiego i po pięciodniowej walce z oddziałem francuskim pułk. Trousseau, złożonym z 400 ludzi, zajęły cały obszar, który został przyłączony do Litwy.

Rada Ambasadorów uznała w dniu 16 lutego 1923 r. i 8 maja 1924 r. prawa zwierzchnicze Litwy pod warunkiem udzielenia Kłajpedzie szerokiej autonomii. W dniu 14 maja 1924 r. została podpisana konwencja kłajpedzka, której sygnatariuszami są oprócz Litwy, Anglia, Francja, Włochy i Japonia. Statut autonomiczny, nadany Kłajpedzie, był wzorowany na konstytucji Kanady. Sejmik kłajpedzki, złożony z 29 posłów, posiadał niemal pełnię władzy ustawodawczej a dyrektoriat, składający się z prezesa i 4 członków, bardzo szerokie uprawnienia w dziedzinie władzy wykonawczej. Gubernator kraju, mianowany przez prezydenta Litwy, był właściwie organem kontrolującym.

CYFRY MÓWIĄ

Okręg kłajpedzki obejmuje 2.848 km. kw. z ludnością 147.569 mieszkańców według spisu z r. 1932.

Statystyki urzędowe wykazywały znaczne różnice co do określenia narodowości. Tak np. liczba Niemców wynosiła, według statystyki w r. 1925 — 43 proc. a w r. 1935 — 87 proc., a liczba Litwinów — 27,6 proc. w 1925 r., zaś 12 proc. w 1935 r. Pozorny spadek liczby Litwinów tłumaczy się zniknięciem t. zw. „kłajpedzian", którzy w pierwszych latach uważali się za mówiących po niemiecku obywateli pochodzenia litewskiego, lecz z chwilą wzrostu wpływów narodowo - socjalistycznych w Niemczech zaczęli przyznawać się do narodowości niemieckiej.

Liczba posłów niemieckich w sejmiku kłajpedzkim wynosiła w 1935 r. — 16 na 13 Litwinów a w 1935 r. wzrosła do 24 (posłów Litwinów było 5) podczas ostatnich wyborów w jesieni ub. roku, Niemcy zdobyli 25 mandatów, a Litwini 4.

Po wyborach władzę objął dyrektoriat na którego czele stanął znany przywódca narodowo - socjalistyczny i b. więzień polityczny litewski Bertulait, najbliższy współpracownik Führera Niemców kłajpedzkich Neumann'a, który był skazany za zdradę stanu na śmierć i został następnie amnestiowany.

FAZA DECYDUJĄCA

Stosunki pomiędzy rządem kowieńskim a dyrektoriatem kłajpedzkim stawały się coraz bardziej naprężone a żądania dyrektoriatu wzrastały z dniem każdym. W dniu 25 grudnia ub. roku, rząd litewski zdając sobie sprawę z powagi sytuacji, wyraził gotowość omówienia spraw dotyczących Kłajpedy bezpośrednio z rządem Rzeszy. Rokowania te nie dały jednak konkretnych wyników.

Sprawa kłajpedzka weszła w decydujące stadium w ciągu ostatniego tygodnia. W chwili inkorporacji Czech do Niemiec przywódca Niemców kłajpedzkich, Neumann wysunął pod adresem Kowna niezwykle ostre żądania, które sprowadzały się do przekształcenia Kłajpedy w wolne miasto. Rząd litewski, zaniepokojony tym obrotem sprawy, polecił bawiącemu w Rzymie na koronacji Papieża Piusa XII ministrowi spra wzagranicznych Urbszysowi zatrzymać się w drodze powrotnej w Berlinie i przeprowadzić rokowania z rządem niemieckim. Rozmowa min. Urbszysa z min. von Ribbentrop odbyła się w dniu 20-go b. m.

Minister von Ribbentrop w sposób kategoryczny zażądał odstąpienia Niemcom Kłajpedy, grożąc w przeciwnym razie akcją zbrojną. Jednocześnie poseł niemiecki w Kownie Zechlin, wystosował notę utrzymaną w ultymatywnym tonie. Rząd litewski przyjął warunki niemieckie w dniu 21 bm. podkreślając, że ustępuje przed alternatywą użycia siły i nie znajdując innej drogi do utrzymania pokoju. Jednocześnie Litwa zawiadomiła sygnatariuszów umowy z dnia 14 maja 1924 r. o decyzji odstąpienia Kłajpedy. Delegacja litewska, która udała się do Berlina w dniu 22 bm. z min. Urbszysem na czele podpisała w nocy z 22 na 23 układ o cesji Kłajpedy.

Układ ten w artykule 3-cim przewiduje, stworzenie wolnej strefy w porcie kłajpedzkim dla handlu litewskiego a w artykule 4-ym zawiera zobowiązanie obu stron do nieuciekania się do stosowania przemocy w stosunkach wzajemnych.

MOWA HITLERA

W dniu 25 bm. kanclerz Hitler dokonał swego triumfalnego wjazdu do Kłajpedy. W przemówieniu wygłoszonym z balkonu teatru kłajpedzkiego, kanclerz Hitler oświadczył, że

„Niemcy nie mają zamiaru krzywdzenia innych, lecz krzywdy, które były iNemcom wyrządzone, winny być naprawione. Sądzę, że jesteśmy w zasadzie przy końcu tej jedynej w swoim rodzaju naprawy krzywd".

Słowa kanclerza mają niewątpliwie na celu uspokojenie opinii światowej, która została poważnie zaniepokojona nową agresją niemiecką. Zajęcie Kłajpedy po niedawnej inkorporacji Czech było nowym wyzwaniem pod adresem państw demokratycznych. Poza tym Niemcy uzyskały silną pozycję strategiczną przy ujściu Niemna oraz bazę wypadową przeciwko państwom bałtyckim a także i Rosji Sowieckiej.

ROLA GOSPODARCZA

Pod względem gospodarczym utrata Kłajpedy jest dla Litwy ciosem nie do powetowania. Około 90 proc. zagranicznego eksportu litewskiego szło przez Kłajpedę. Dzięki posiadaniu portu kłajpedzkiego Litwa mogła się uniezależnić pod względem gospodarczym od Niemiec i nawiązać ściśle stosunki z Anglią (45 proc. ogólnego handlu litewskiego przypadało na handel angielsko - litewski). „Pokojowe" przyłączenie Kłajpedy do Niemiec w chwili, gdy angielski minister handlu zagranicznego Hudson odbywa podróż do Polski, Sowietów i państw bałtyckich w celu zacieśnienia stosunków gospodarczych pomiędzy tymi krajami a Wielką Brytanią posiada swoistą wymowę.

STANOWISKO POLSKI

Dla Polski przyłączenie Kłajpedy do Niemiec nie może być rzeczą obojętną, jakkolwiek pod względem formalnym Polska nie będąc sygnatariuszką konwencji z dnia 14 maja 1924 r. nie ma powodów do zajmowania stanowiska.

Uregulowanie normalnych stosunków sąsiedzkich pomiędzy Polską a Litwą, dokonane w marcu ub. roku, przyniosło jak najpomyślniejsze wyniki i utrwaliło poczucie celowej współpracy obu państw. Sejm polski przyjął na swym ostatnim posiedzeniu ustawę o ratyfikacji umowy handlowej polski - litewskiej, która była w znacznej mierze oparta na wyzyskaniu portu kłajpedzkiego. Przyłączenie Kłajpedy do Rzeszy z natury rzeczy zmienia wartość zawartej umowy.

Sprawy rejonu bałtyckiego dotyczą w wysokim stopniu Polski, jak to stwierdził minister spraw zagranicznych, p. Józef Beck w swym przemówieniu, wygłoszonym w Senacie w dniu 11 b. m., oświadczając: „Bałtyk jest rejonem, którym nie interesować się nie możemy".

DZIEN W POLITYCE

WSPÓLNE WYSTĄPIENIE POSŁÓW NIEZALEŻNYCH

W najbliższym czasie ma się odbyć w sali Starego Teatru w Krakowie odczyt zbiorowy z udziałem posłów: gen. Żeligowskiego, dra Putka i Sanojcy, przy czym mówcy mają odmówić sytuację wewnętrzną, jak i zewnętrzną Polski. Ponieważ żadna organizacja polityczna nie chciała podjąć się wzięcia tej imprezy pod swe skrzydła, przeto odbędzie się ona pod firmą Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Krakowie.

Dochodzą słuchy, że ten sam zespół wystąpić ma z odczytami w innych miastach Polski.

ROZMOWY DYPLOMATYCZNE

Min. spr. zagr. Beck przyjął ambasadora Francji Leona Noel, charge d'affaires Słowacji Klinovski'ego oraz posła Litwy p. Szaulisa.

Min. Arciszewski, zastępca podsekretarza stanu MSZ przyjął posła łotewskiego Ekis'a i posła estońskiego Markusa.

W RUMUNII I ANGLII

Ambasador R. P. Roger Raczyński był przyjęty wczoraj przez min. spraw zagr. Gafencu, z którym odbył dłuższą rozmowę.

Ambasador Raczyński złożył wizytę bawiącemu w Londynie z okazji przyjazdu prezydenta Lebrun, francuskiemu min. spraw zagr. Bonnetowi,

WICEMINISTER OŚWIATY

Nowomianowany podsekretarz stanu w min. W. R. i O. P. S. Maciszewski objął urzędowanie dn 23 bm

DR. PUTEK DZIAŁA

W kołach polityków chłopskich mówią o staraniach dr. Putka, celem rozszerzenia własnej organizacji chłopskiej, pod nazwą „Związek ludowców". Organizacja ta obecnie istnieje tylko na terenie powiatu wadowickiego. Obecnie też poseł Putek zabiega ponoć o stworzenie Centrali tego związku w Warszawie. W akcji tej ma brać udział również i gen. Roja. Poseł Putek zamierza ponoć także wznowić swój organ prasowy „Sztandar chłopski".

Skromność, której brak „Ozonowi"

Partie polityczne zdały egzamin

Cenny dorobek ostatnich dni

(lub) Cała prasa polska jasno i zdecydowanie żąda wyciągnięcia odpowiednich wniosków z ostatnich wydarzeń na forum międzynarodowym. Tylko ozonowe organy nie widzą (lub nie chcą dostrzec) takiej konieczności, żądając, by społeczeństwo bezwzględnie podporządkowało się Ozonowi.

„NARÓD PANÓW"

Min. Beck — pisze „Robotnik" — wziął na serio dawne tezy hitlerowskie, że Rzesza dąży tylko do zjednoczenia narodu niemieckiego w jednym państwie. Tymczasem Hitler chce odegrać rolę gospodarza w Europie środkowej i dlatego to Niemcy, jako „naród panów" wchłonęli Czechów.

...W ten sposób nasza dotychczasowa polityka zagraniczna zawiodła. Kanclerz Hitler rozstrzaskał jej przesłanki...

Pocieszmy „Robotnika", że socjalistyczna polityka międzynarodowa, oparta na wierze we wszech moc. Ligi Narodów również zawiodła.

TUPET PRASY OZONOWEJ

W tych warunkach — pisze dalej organ PPS.

„...tupet „Gazety Polskiej" i „Kuriera Porannego" jest zupełnie nie na miejscu. Polska — to kraj ludzi dojrzałych. „Polemika" krzykliwa i nieco arogancka nie zasłoni „rzeczywistości rzeczywistej". A „radosny optymizm urzędowy" nie pasuje ani trochę do sytuacji"...

Trzeba na dzisiejszą rzeczywistość spojrzeć nie z punktu widzenia interesów własnej partii.

...„Niepodobna opierać losu Ojczyzny o jeden obóz polityczny, jeszcze nieskrystalizowany, chwiejny ideowo, wahający się i... obarczony ciężarem wielu błędów, oczywistych dla całej opinii polskiej, bodaj i dla opinii zwolenników własnych"...

„Robotnik" pisząc te słowa marzy o zjednoczeniu „demokratycznym", czyli fołksfroncie. Gdyby — przypuśćmy rzecz nierealną — marzenia „Robotnika" stały się rzeczywistością, — rzeczywistość ta byłaby gorsza nawet od „jednego obozu politycznego, jeszcze nie skrystalizowanego, chwiejnego ideowo, wahającego się i obarczonego ciężarem wielu błędów".

RZĄD ZAUFANIA NARODOWEGO

Nie można w chwili tak poważnej, jak ta, którą obecnie przeżywamy wprowadzać zacietrzewienia partyjnego, nie można lekceważyć opinii całego kraju. Zrozumiały to ugrupowania opozycyjne, rezygnując częściowo ze swych ambicji osobistych i wyciągając ręce do zgody, żądając utworzenia rządu Zjednoczenia Narodowego, którego skład osobowy i plan działania będzie oznaczać apel do całego kraju, a nie do jednego obozu.

Za wysoce niewłaściwą — pisze „Czas" — należy uważać odpowiedź,

...„jaką otrzymują poważne głosy, które odzywają się z szeregu grup politycznych Stronnictwa Ludowego, Narodowego, P. P. S., konserwatystów czy wreszcie grup społecznych, względnie katolickich. Jeśli ma być taka odpowiedź na manifestujące się uczucia społeczne, to lepiej, aby nie było żadnej, to lepiej wcale nie odgrywać roli mentorów i wyrazicieli cudzych myśli"...

OZON NIE ROZUMIE

Czas wreszcie, by i Ozon zrozumiał, że

„...Nastroje społeczeństwa polskiego, które ostatnio tak wyraźnie się zamanifestowały, w zrozumieniu potrzeby dyscypliny politycznej, w uczuciu gotowości najdalej idących poświęceń dla dobra i wielkości państwa i wreszcie w wyrzeczeniu się ambicyj politycznych i gotowości zaniechania wyniszczających nasz organizm sporów — to uczucia pierwszorzędnego znaczenia, które powinny się utrwalić i pozostać na zawsze w naszym systemie wewnętrzno-politycznym.

Polskie opozycyjne ugrupowania polityczne potrafiły odpowiednio ocenić sytuację, potrafiły do wymogów chwili przystosować się. Czas teraz, by i Ozon powagę sytuacji ocenił w sposób bardziej skromny.

Jesteśmy gotowi

Wojna jest zjawiskiem odwiecznym. Narody, państwa, kultury rodziły się, upadały na skutek wojen. Tak było dawniej, tak jest dziś i tak będzie zawsze, bo rozstrzygającym czynnikiem w historii jest siła. Działanie siły jest kruszeniem oporu, a więc walką. Wszędzie zaś tam, gdzie buduje się wielkie rzeczy potrzebna jest wielka siła.

Dlaczego tak jest? Jest tak dlatego, że nie buduje się niczego w próżni. Rzeczy nowe powstają w istniejącym ludzkim środowisku, które jest lepiej lub gorzej, ale urządzone. I wszystko, co już istnieje w życiu duchowym i materialnym stawia tym nowym, powstającym rzeczom zaciekły opór. Rodzi się walka. Jeśli rzecz nowa jest siłą — zwycięża, a jeśli siłą nie jest — przegrywa i ginie. To jest żelazne prawo rzeczywistości. Twarde ono jest i bezwzględne. Takie, jakim musi być człowiek, jeśli chce budować wielkie rzeczy i tworzyć nową rzeczywistość.

Epoka współczesna daje nam tutaj jaskrawo przykłady, które potwierdzają wyraźnie to żelazne prawo siły i wojny. Na naszych oczach rozpadło się w gruzy państwo, które wierzyło w rokowania i traktaty, a zapomniało o sile. Czechosłowacja jako niepodległe państwo trzymała się jedynie wskutek zapewnień, gwarancyj i opieki wielkich mocarstw. Nie liczyła ona nigdy na siebie, na moc swego ducha i na swoich żołnierzy. Obcą jej była wola wielkości i zwycięstwa. Czech nie był urodzonym żołnierzem, nie miał honoru i dumy dziecka wolnego narodu, za który należało walczyć do upadłego. Czesi dzisiejsi to był naród, który nie chciał umierać za swoją wolność, honor i niepodległość, ale chciał, żeby zań umierali inni. I dlatego upadł.

Każdy naród bez godności i charakteru musi zniknąć z grona narodów niepodległych. Czechów obaliła nie tyle obca siła, co własna niemoc. Obalił ich strach przed wojną i twardymi jej koniecznościami. Czesi przegrali w duszach swoich najbardziej rozstrzygający bój — reszta była tylko następstwem. Klęska wewnętrzna była czynnikiem klęski zewnętrznej.

Naród bez ducha rycerskiego istnieć nie może. Tragiczny przykład Czech jest tutaj arcywymowny. My, Polacy rozumiemy tę wymowę. W związku z tym stawiamy sprawę jasno i wyraźnie: jesteśmy gotowi do wszelkiej wojny, z każdym, najsilniejszym nawet przeciwnikiem. Naród polski nie ma poczucia niższości wobec możnych narodów tego świata, bo uświadamia sobie w pełni fakt, że sam do tych silnych narodów należy. Nie przeraża Polaków ani ilość nieprzyjacielskich dywizji, ani wyposażenie techniczne, ani czyjkolwiek tupet. Wierzymy bowiem, że ilość naszych własnych dywizji, ich sprzęt techniczny, ich duch bojowy i męska postawa całego narodu najzupełniej wystarczą do zwycięstwa. Wiemy, że Wódz Naczelny i wszyscy dowódcy w swojej najodpowiedzialniejszej i najcięższej pracy spotkają się z niezłomną wiarą i wolą zwycięstwa u żołnierzy, świadomych tego, że są synami Wielkiego Narodu, który w swych dziejach odnosił bezprzykładne zwycięstwa: **Psie Pole, Grunwald, Wiedeń, rok 1920.**

Jesteśmy spokojni, bo wiemy, że nasze zwycięstwa nie są tylko przeszłością. Wiemy dobrze, że nasze bagnety i w przyszłości będą narzędziem naszych zwycięstw. Czekamy na nie. A rozmyślając o nich, przygotowujemy się duchowo do przyszłych wojen, budząc w sercach naszych nieugiętą wolę zwycięstwa, odwagę, zaciekłość i wytrwałość.

Będziemy się bić dobrze, bo wiemy, że historia wielkich dokonań jest pisana w księdze dziejów żelazem i krwią mężnych narodów.

Mobilizacja ducha w Polsce

Prasa litewska pisze

z entuzjazmem o odporności Polaków

Ostatnie wypadki na Litwie wpłynęły na stosunek Litwy do Polski.

Oto charatkerystyczny głos „XX Annius":

„Oceniając sytuację starajmy się nie mówić o wyrównaniu starych rachunków, o dobrej okazji do zemszczenia się na którymkolwiek z naszych sąsiadów; nie cieszmy się z możliwego nieszczęścia sąsiada, lecz patrzmy z punktu widzenia interesów własnego państwa, patrzmy, kto i w jakich warunkach najbardziej nadaje się do obrony tych interesów, a swoje sympatie czy antypatie skryjmy tak głęboko, aby nie mogły stamtąd się wydostać na płaszczyznę stosunków międzynarodowych, ponieważ tu taj nie ma dla nich miejsca. Zwłaszcza dzisiaj musimy to sobie uświadomić".

Wprawdzie pismo litewskie nie wymienia o kogo chodzi, ale sens tego artykułu jest wyraźny.

Inne pismo litewskie „Lietuvas Aidas" w korespondencji swego współpracownika z Warszawy omawia obecną sytuację i nastroje w Polsce:

„Jednak Polacy, chociaż pod każdym względem pokrzywdzeni, nie wykazują nawet najmniejszego załamania. Wprost przeciwnie, bagatelizują rzeczy drobne i w duchu są już w szeregach obrońców swej ziemi. Nikt nie wątpi w to, że zaatakowaliby oni wroga bez strachu, całkiem zdecydowanie, gdyby tylko naruszył on terytorium Polski. Wszyscy oczekują wezwania do wzmożenia odporności swego kraju i to w takiej formie, jakiej zażądają od nich osoby kompetentne.

Rząd zamierza wkrótce rozpisać pożyczkę wewnętrzną na sumę 500 miln. zł. Nie należy wątpić, że zostanie ona zrealizowana bez trudności. Polacy więc, przynajmniej duchowo, są przygotowani na spotkanie wroga, lecz zniosą wszystko, dopóki wróg ich nie zaczepi. Przynajmniej dopóki Zachód nie przygotuje się do wojny. Tam tymczasem zaczęto dopiero mobilizować ducha".

Bez względu na ścisłość informacji o pożyczce, słowa prasy litewskiej są więc pełne uznania dla siły psychicznej i odporności społeczeństwa polskiego.

Budowa świątyni

Dzięki staraniom władz diecezji sandomierskiej i ofiarności miejscowego społeczeństwa na wiosnę b. r. rozpocznie się budowa nowego kościoła w Dwikozach.

„Niech żyje Wielka Polska"

Pożegnanie J. Em. ks. Prymasa Villeneuve

Prymas Kanady. J. E. ks. kardynał Villeneuve, opuścił ostatnio Poznań, udając się do Zbąszynia, gdzie pożegnany był uroczyście na dworcu.

Zgromadził się tam tłum wiernych oraz poczty sztandarowe organizacji kościelnych z duchowieństwem na czele. Po zatrzymaniu się pociągu ludność wzniosła okrzyk na cześć dostojnika kościoła, po czym ksiądz prymas wyszedł ze swojego przedziału i przemówił do zebranych, dziękując za przyjęcie, a w zakończeniu udzielił błogosławieństwa. Kończąc J. Em. ks. prymas Villeneuve wzniósł okrzyk **„Niech żyje Wielka Polska"!** Po 10-minutowym postoju pociąg udał się w dalszą drogę przez Niemcy do **Francji.**

W drodze towarzyszył księdzu prymasowi radca ambasady R. P. w Rzymie p. Broniewski. Ze Zbąszynia ks. prymas wysłał depesze pożegnalne do wojewodów poznańskiego i śląskiego.

Nowy Sącz przed wyborami

Nowy Sącz stoi pod znakiem wyborów do rady miejskiej. Wybranych ma być 32 radnych. W wyborach przed 5-ciu laty 31 mandatów otrzymał B. B. W. R., jeden mandat przypadł syjonistom. Obecnie staną do wyborów co najmniej trzy listy: O. Z. N., Str. Narodowe, P. P. S. i mieszczaństwo żydowskie.

Tabela loterii

2 dzień ciągnienia 2-ej klasy 44-ej Loterii Państw.

I I II CIĄGNIENIE

GŁÓWNE WYGRANE

Stała dzienna wygrana 10.000 zł. padła na nr. 19899

50.000 zł.: 151314

15.000 zł.: 111699

10.000 zł.: 61231

5.000 zł.: 16039 27643

2.000 zł. 12232

1.000 zł: 23.343 51178 86715 118836 155973

Po 500 zł.: 11279 22504 31718 69717 70324 82152 105592 108732 112295 118817 124531 130640 134901 135969 148789

250 zł.: 2227 4804 10109 16419 33313 35339 35967 37672 39285 68567 74813 100226 100737 100833 109281 110617 113508 115476 126831 123508 126820 129683 130197 137655 137754 141678 143840 145018 146469 148499 148885 153464 161039

WYGRANE PO 125 ZŁ.

395 515 900 1049 1141 1140 1826 2082 2275 2427 46 2895 3272 3533 3994 494 4319 4590 55 562 5613 6 624 7525 34 8971

10087 570 700 35 11066 311 616 719 938 12257 341 60 13194 494 59 76 790 14830 97 15718 16646 17888 18209 49 19073 847

24235 384 412 25272 445 52 99 26521 27520 28086 149 221 99 845 29781

30205 385 484 511 14 26 94 688 31985 32735 53 965 33096 490 80 5314 36077 135 95 260 710 37244 89 305 576

38344 584 39216 40362 405 30 41153 733 915 42495 43587 643 86 44114 850 45756 6194 451 849 47941 48377 458 50137 281 328 394 51422 822 53380 958 54110 449 583 677 55431 556 56155 94 57193 762 977 58121 341 676 984 59934 6006 257 785 62260 319 63546 913 64183 267 412 607 65005 676 66129 580 954 67070 228 692 779 68672 962 70375 558 71167 707 88 850 57 967 72053 300 671 842 96 73502 824 28 74028 42 200 75037 69 189 280

76011 290 77070 342 57 824 78037 208 79357 747 80048 321 747 830 81123 647 883 82132 372 678 83300 484 84023 153 451 556 692 728 85023 414 788 883 86114 202 642 87171 911 89044 182 478 82 544

90092 83 319 91852 92420 696 93201 15 422 978 90 94706 95145 481 597 860 96209 73 98120 306 59 767 84 99559 727 807

100034 90 167 10138 394 102959 103314 652 104549 793 826 105074 424 517 106060 339 81 923 107400 853 108402 109441 72 786

1103111 111578 112157 576 13078 89 102849

110100 72 499 11129 315 932 12036 113812 43

114371 91 436 601 115069 116088 869 81 117172 583 656 18065 832 119036 212 477 708 985 12009 11 900 25 121328 616 80 731 69 92 122115 494 123124 312 573 756 950 54 126605 127261 384 487 784 128829 986 129322 599.

180874 131162 252 132032 185 183051 509 905 17 134374 565 135842 511 136004 380 543 49 137500 690 821 138151 645 139152 117 201.

141126 66 261 743 142572 143281 636 857 144106 210 713 812 145014 109 479 554 654 147483 148483 765 149127 332 150253 927 151267 73.

152058 264 535 755 892 95 153771 154067 348 56 155147 338 664 728 982 156559 157089 995 158168 210 29 307 500 642 159291 474 76 98 903 86 160004 39 493 897 161107 478 162378 163263 344 92 960 164496

WYGRANE PO 62,50 ZŁ.

189 92 275 539 601 932 1114 350 836 2650 856 3228 574 627 759 984 4113 68 86 674 764 5013 174 232 85 648 6175 578 691 812 7281 382 502

263 426 628 9293 407 738 816 928 52

10087 574 7 11099 127 318 526 611 898 12622 56 701 13044 154 457 596 14168 99 620 52 15042 75 669 843 58 993 16089 126 374 640 712 17688 18134 229 459 721 19041 680 832 979

20171 84 856 21245 374 484 659 65 835 913 36 22306 657 67 928 23403 960 24076 162 799 864 940 92 25199 674 82 977 26269 678 780 27005 60 319 403 692 28003 31 46 112 306 552 29221 493 584 618 857

30133 222 896 31635 924 32357 451 543 978 33167 474 84 768 950 34273 758 35088 739 900 5 68 6158 242 360 562 37493 4 683 871

8174 316 26 39002 117 25 583 4001 106 216 400 510 661 41161 225 460 510 727 55 840 969 42605 70 732 73 43399 470 786 44473 653 45079 80 451 566 46053 269 324 412 661 722 47033 132 252 817 923 48088 163 342 523 642 80 820 49271 475 89 222 710 50104 294 533 828 51328 93 655 732 85 991 52319 76 539 975 53412 96 54274 5509 127 343 816 929 54 56005 90 348 446 735 935 57313 455 827 58003 727 880 82 59005 25 244 592 864 927 82 60058 346 63 707 90 61822 62043 328 97 487 932 63024 60 182 90 264 659 64051 404 753 951 65120 33 345 514 694 918 66090 188 452 767 950 67572 68079 629 718 850 75 70116 57 459 655 71344 72039 192 210 755 939 73298 460 63 568 600 80 936 74233 775 75288 392 504 23 735 970 76 88

75011 440 46 684 896 77453 758 78133 223 329 99 506 800 79086 152 99 470 999 80173 923 81275 572 952 82152 83603 12 779 947 84196 322 912 85002 208 515 631 755 927 86051 162 331 400 905 870012 488 88065 485 659 899 89127 314 784 877 656 91008 141 52 683 895 92223 75 390 417 704 63 93180 353 555 924 63 94106 25 301 37 69 457 619 45 58 785 95393 452 96003 334 651 779 870 991 94 97293 342 492 941 98001 11 260 440 628 30 98 854 925 99238 6 416 505 928

100051 186 434 49 531 612 720 73 101256 84 446 102178 262 335 757 103 393 464 657 104530 832 105136 464 925 106346 553 600 22 66 107077 429 713 61 108450 952 109020 690 843

114314 718 859 115010 499 679 738 116159 80 290 452 826 67 956 117295 319 68 745 78 84 118269 372 586 119068 213 75 87 449 514 696 718.

120171 462 544 613 666 77 12107 20 313 504 39 941 122211 123001 147 838 95 124205 10 414 510 955 125055 71 799 126667 743 899 127075 389 527 736 128074 169 302 129145 273 639.

130549 84 132107 46 277 341 629 52 133032 53 63 457 562 909 134036 46 79 777 895 914 69 91 135048 233 308 485 539 47 659 869 136526 606 16 19 39 137031 377 442 908 138401 739 139028 312 541.

140137 44 324 35 494 98 141210 416 793 142075 843 92 918 143148 490 144010 108 204 145114 93 512 682 146288 147098 803 148374 149015 224 422 625 15027 570 693 942 151384 751 984.

152036 151 617 877 153541 154085 135 51 426 764 155480 633 156201 407 157105 300 20 931 1588323 489 778 802 76 968 159638 808 83 954 160227 443 51 712 161105 671 793 895 985 162535 635 163047 612 32 164059 728 59 836

III CIĄGNIENIE

GŁÓWNE WYGRANE

Stała dzienna wygrana 20.000 zł. nr. 66993

15.000 zł. na nr. 151320

10.000 zł. na nr. 26193

5.000 zł. na nr. 51240 57377 122485

2.000 zł. na nr. 42326 52039 68004 163969

1.000 zł. na nr. 12791 24535 27394 40728 65058 85694 106269 128391 129724 131520 161638

500 zł. na nr. 13117 29439 32135 39532 96721 102697 114682 123274 127886 131291 137522

250 zł. na nr. 5922 9578 13983 16597 26640 30439 35349 37527 41170 42968 45561 45853 51440 55518 58966 67766 67719 70007 72354 73962 79909 85950 89748 90037 98983 100601 101011 106301 110999 119451 120318 126601 127062 129382 132475 134149 137395 140558 141962 142147 147666 148537 148685 152868 164547

WYGRANE PO 125 ZŁ.

373 1519 97 752 2132 228 406 549 2132 228 406 549 3098 537 934 4975 5369 458 565 875 7418 26 618 8111 482 811 9349 10331 476 567 11035 434 649 765 86 917 21159 740 13645 14382 15183 711 823 924 16257 759 842 935 70 17010 18007 759 827 19256 536 83 22150 636 230 94 679 24042 25134 536 26651 27156 29190 270 747 30355 32030 946 36315 37136 299 363 792 38114 265 386 649 39181 867 41042 42631 43059 183 45658 904 46229 47440 48259 780 86 49666 967 500386 590 656 51127 65 376 928 52124 339 407 823 54169 55353 95 573 637 60 56548 57235 58447 605 59353 951 60486 62372 63059 63865 65280 731 66218 51 724 804 68771 69599 918 70086 261 301 418 71057 473 88 750 72890 73162 868 74106 342 75051 698 76027 560 77098 476 742 73 80066 81066 358 82218 503 682 757 83038 730 71 84646 86264 614 87393 88386 649 89563 91036 229 433 746 92272 306 578 938 93414 71 551 894 94063 650 818 63 96074 664 97617 880 99 98849

100972 102627 103019 104144 248 82 443 105321 53 492 620 839 107127 1084414 693 109859 75 111872 112381 405 783 113897 114179 115121 116307 835 935 117192 118109 40 561 800 46 119858 121553 122098 379 91 123132 439 601 96 772 124108 409 125294 901 46 126472 782 128059 132 314 567 96 752 129930 130140 62 809 139014 141 795 132091 217 81 133471 811 134362 135362 137042 311 138341 508 139990 141182 292 513 142000 160 144502 741 147658 148426 846 149918 150637 152395 799 153022 492 533 154142 89 497 155337 550 156052 157232 526 618 800 158282 161830 643 869 162895 163379 642 164541 945

WYGRANE PO 62,50 ZŁ.

65 766 1249 703 910 2544 942 3015 694 6190 544 86 942 6082 659 815 984 7199 383 8832 75 9114 470 10412 667 756 935 11044 47 60 530 615 12520 616 13431 613 70 14663 770 964 164 328 773 884 17276 18026 28 207 852 906 15 19027 81 133 459 684 20086 468 883 21328 681 807 22217 540 804 990 23719 37 24248 321 540 806 59 25299 725 852 924 26037 62 782 907 27066 484 578 838 28447 666 961 29598 689 30351 95 31022 159 377 32467 502 654 801 33259 442 580 34166 675 804 35286 804 36258 907 37226 43 636 38030 286 389 668 39972 40087 916 41976 42386 944 43088 838 984 44229 62 592 45095 17 439 46659 49314 939 930 51501 52008 76 380 95 893 54189 264 566 55363 729 56093 371 511 754 57006 802 58091 411 941 59836 60227 61198 208 47 62206 331 76 63435 64048 931 65110 728 35 78 909 13 66023 213 670 93 499 68097 178 395 976 69338 549 836 970 70496 710 71080 599 722 73003 55 417 42 75186 806 76091 576 653 780 803 71 90 77123 223 728 820 78128 378 595 613 63 79144 228 975 80164 336 81680 82170 319 759 829 978 83253 822 971 84002 387 665 85284 470 514 845 86909 54 87341 799 916 88189 565 706 975 75 89418 871 90173 91392 92538 639 867 907 93547 829 94774 982 95429 96013 69 355 97735 89 859 98501 724 99311 624

100617 956 101960 102838 103709 105326 448 660 936 106091 231 838 981 107040 140 915 108586 880 110073 403 111177 706 93 112154 61 652 113204 43 482 911 114211 26 46 315 401 115417 776 874 117516 24 118716 119127 331 77 765 993 120833 947 121044 112 507 16 689 751 948 122507 16 639 940 123084 513 976 124808 125203 303 581 126769 979 127014 204 390 128158 259 989 129452 130024 131358 606 133120 352 459 134185 250 420 69 74 627 926 57 135074 633 792 136397 569 137729 138049 809 139442 944 140126 763 921 141171 279 335 763 142 576 812 391 971 936 144254 146284 616 147065 75 551 77 974 148067 412 149428 550 892 150105 867 903 151252 153385 752 155153 56 249 156239 783 157020 126 234 40 158175 989 159642 71 89 160193 249 450 695 831 900 161020 360 541 722 25 162398 686 792 163514 164048 184

IV CIĄGNIENIE

WYGRANE PO 125 ZŁ.

14 15 341 1200 2090 445 3552 944 4118 210 77 787 5044 117 335 619 806 93 905 6098 648 797 7294 330 98 582 720 856 8995 9829 914 1058 239 61 468 626 948 11950 12325 61 428 13250 861 14142 310 824 15427 567 92 16044 423 529 64 74 977 17200 466 93 18887 19061 127 562 20060 21803 472 705 22164 212 24223 25263 433 551 752 890 927 26028 238 590 27034 345 869 915 28119 494 862 765 29007 60 175 727 30462 823 31069 134 795 32503 864 934 33124 213 351 67 725 958 82 34164 324 38 35104 439 802 44 36144 63 445 898 37396 38444 989 39378 831 40731 41778 42375 723 957 43199 364 410 44508 13 96 80 45473 86 511 799 886 46244 330 47152 280 778 963 49197 447 50004 51714 848 52162 548 83 709 53602 730 54814 55089 99 744 56217 93 544 707 57033 127 437 86 500 768 87 58994 59395 918 35 60032 526 307 752 838 61372 617 62038 63808 64644 65349 767 66072 559 711 67059 398 895 68144 203 438 69876 71183 253 322 773 72153 332 935 73436 44 78 513 633 94 74097 278 616 75338 76134 408 72 678 815 77079 247 659 900 78221 717 845 905 36 79148 408 12

80056 896 81005 155 82088 257 326 733 975 83813 71 84102 509 85119 621 725 86038 355 87195 566 839 88718 800 23 89409 993 90388 721 91832 92839 93217 19 350 462 752 94524 49 673 700 992 96176 865 97321 70 98739 810 99655 100096 411 698 849 101315 65 964 102392 103200 435 578 690 835 104233 506 39 684 105054 387 536 106477 525 963 98 108042 126 350 109268 918 110382 111104 88 94 112020 113030 87 114716 75 115825 116653 117817 118069 240 513 98 119363 518 120019 421 821 121071 97 177 122240 575 674 992 123047 211 392 649 806 125569 963 126233 356 127056 69 128139 81 261 79 668 129016 236 991 130275 132045 129 334 455 710 896 134023 66 535 135415 137353 55 440 522 916 138181 585 19090 191 897 140443 996 141346 142200 836 143275 427 32 738 144321 554 703 145295 365 530 932 146213 351 634 147004 262 629 148331 149387 29 872 150103 151868 152368 770 983 153333 79 898 154684 766 983 156522 649 157135 659 158844 59 159943 160220 305 161787 162965 163606 775 835 975

WYGRANE PO 62,50 ZŁ.

21 107 646 1644 1994 2328 34 67 815 3058 226 29 459 767 4440 516 687 5271 656 6198 453 553 57 735 819 7146 54 516 612 8280 93 393 680 712 9368 540 54 697 10 10618 751 52 11381 80 505 655 12354 521 692 861 13215 881 14077 648 15097 196 27 442 542 88 725 16238 383 781 17028 204 42 503 638 741 877 18015 458 764 19324 756 946 61 20325 496 548 49 21509 763 22059 130 571 889 23103 30 239 305 542 71 802 924 24540 607 721 25207 363 655 881 989 26783 984 27056 234 305 501 650 933 28016 220 848 99 29763 30013 860 979 31089 248 431 518 629 32242 336 40 414 692 33045 69 148 223 399 457 562 675 34059 853 93 35084 122 234 465 963 36056 763 956 57 37349 489 805 38334 564 39294 422 551 40102 201 41101 257 566 679 42222 381 401 574 81 43227 62 699 751 816 44168 548 767 869 930 45806 96 46114 56 878 47238 98 540 48665 93 760 862 49175 787 90

50138 772 51356 90 425 756 814 49 52310 53020 107 54104 215 53 301 692 741 55132 294 480 56047 425 39 57189 249 71 669 750 936 39 58045 103 14 206 451 915 81 59048 213 93 439 955 38 60635 789 930 61028 575 62308 58 61 63336 73 875 909 64886 961 64 65407 723 66102 320 793 875 920 67085 829 68226 503 773 86 69861 70068 409 810 918 71939 72014 44 310 870 976 73924 625 82 900 47 74062 223 316 752 75021 58 170 332 419 30 76299 443 721 77086 96 251 60 463 519 862 78198 348 92 493 79131 37 221 345 514 703 80092 466 567 81192 415 677 82326 559 8304 330 475 579 718 839 997 84048 94 167 427 908 85397 712 86412 607 805 959 73 87727 88001 168 209 83 832 917 89050 206 17 435 526 90055 432 510 793 91126 226 811 74 92247 342 70 480 93115 505 9 652 94194 876 462 89 830 978 95287 322 484 887 96197 359 714 59 867 995 97147 529 98019 107 346 549 752 804 908 99562 961 100276 329 10 707 92 895 915 101015 202 54 528 647 93 102290 378 78 546 685 734 814 103070 327 464 913 104173 271 72 370 512 105138 372 622 702 19 106054 59 116 403 883 97 914 107211 725 52 901 108238 329 510 678 109090 338 528 619 741 876 110418 811 111264 323 47 90 453 538 816 112027 47 469 95 704 92 113119 339 640 114234 365 69 115007 355 455 64 598 116065 175 732 864 117374 82 483 850 76 118195 230 33 34 41 407 83 534 814 948 119633

120400 93 720 121065 187 261 64 431 984 122192 695 799 123139 347 65 84 452 124390 493 125375 465 800 126678 741 94 127330 808 41 128384 592 618 825 943 129184 398 621 787 886 974 130135 89 313 131458 96 830 942 132233 419 64 805 916 133005 118 77 291 473 134823 135001 182 292 310 18 22 459 500 945 136263 79 888 137092 250 310 682 784 138463 139066 103 525 624 25 727 140073 102 297 458 567 706 905 141045 64 483 636 142095 162 397 257 859 948 143074 375 144098 224 613 145002 31 211 97 577 799 146408 710 932 147156 528 757 82 87 896 148210 339 90 556 149356 633 761 64 150207 22 665 975 151144 96 576 804 152360 89 530 153078 176 305 32 73 448 87 154120 294 259 681 973 155251 557 82 629 717 156060 598 911 158033 181 303 463 77 553 609 79 866 158504 99 819 987 159266 439 533 741 160182 221 312 496 161186 323 427 162064 230 866 600 784 827 44 163101 377 406 30 74 719 897 164268 371 806

Uroczystości niedzielne ku czci Brata Alberta

W niedzielę dn. 26 bm. odbędzie się w Warszawie obchód 50-ej rocznicy rozpoczęcia działalności przez Brata Alberta (Adama Chmielowskiego). W dniu tym JE. Ks. Arcybiskup S. Gall, Wikariusz Kapiutlny, odprawi uroczyste nabożeństwo w katedrze św. Jana o godz. 9.30, po południu zaś o godz. 15-ej odbędzie się w Filharmonii akademia ku uczczeniu Brata Alberta.

W związku z tą rocznicą Kuria Metropolitalna Warszawska wydała zarządzenie, aby księża proboszczowie i rektorzy kościołów m. st. Warszawy zachęcili wiernych do wzięcia udziału w nabożeństwie i akademii i w miarę możności przy kazaniach zaznajomili słuchaczy z ideą i działalnością Brata Alberta.

Renowacja kolegiaty Kruszwickiej zeszpeconej przez Niemców

W legendarnej siedzibie Piastów, Kruszwicy, malowniczo położonej nad Gopłem znane są powszechnie w Polsce dwa cenne zabytki: t. zw. Mysia Wieża, związana z historią Popiela i dawna katedra, a dziś kolegiata.

Prastary ten kościół wzniesiony w XII wieku, pokrewny był pod względem stylowym i historyczno - kulturalnym innym romańskim kościołom na Kujawach zachodnich.

Wspaniała ta świątynia została nieodpowiednio przebudowana w połowie XIX wieku za czasów niemieckich.

Dachy pokryte zostały szpetnym łupkiem, mury ozdobiono banalnym gzymsem ceglanym. Wieżę zaś zakończono spiczastym hełmem o charakterze pseudo - gotyckim, tak typowym dla niemieckich kościołów. Obecnie postanowiono przystąpić do renowacji Kolegiaty. Opracowany już nawet został przez konserwatora wojewódzkiego szczegółowy program prac renowacyjnych.

Kronika kulturalna

WYSTAWA SZTUKI ESTOŃSKIEJ

Po wystawie sztuki angielskiej oraz przygotowywanej na początek kwietnia wystawie sztuki węgierskiej ujrzymy w Warszawie niebawem reprezentacyjną wystawę sztuki estońskiej, której otwarcie nastąpi 21 kwietnia b. r. w salonie Instytutu Propagandy Sztuki.

Z Warszawy wystawa zostanie przeniesiona do Krakowa.

„PRACE PROZĄ" — DERDOWSKIEGO

Literatura regionalna na Kaszubach wzbogaciła się o „Pisma prozą" zmarłego w r. 1902 w Ameryce słynnego poety kaszubskiego Hieronima Jarosz - Derdowskiego.

Prace te zebrał p. Andrzej Bukowski, zaopatrując książkę w przedmowę. „Pisma prozą" Derdowskiego są wymownym dokumentem polskiej myśli na Kaszubach w ubiegłym stuleciu.

BRĄZY LURISTAŃSKIE

Ostatni numer biuletynu Stowarzyszenia Przyjaciół Muzeum Wojska p. t.: „Broń i Barwa" przynosi artykuł Stefana Przeworskiego „Brązy Luristańskie w zbiorach p. Frank Severy, konsula Wielkiej Brytanii w Warszawie". Kolekcja p. Savery należy do największych zbiorów prywatnych tego rodzaju i przewyższa ilością i doborem okazów nawet działy staroirańskie niektórych muzeów.

W skład kolekcji wchodzi m. in. 9 toporków i siekierek, przedmioty dekoracyjne, bransolety, naczynia, obuwie etc. Zeszyt „Broni i Barwy" zawiera wzorowe fotografie wszystkich przedmiotów zbioru.

Surowość cenzury japońskiej

Władze japońskie poleciły usunąć z bibliotek szkolnych szereg książek znanych autorów.

Wśród zakazanych utworów znajdują się m. in. trzy dzieła Th. Hardy'ego, niektóre książki J. Galsworthy'ego, Al. Huxley'a, J. Joyce'a oraz niemieckich pisarzy A. Schwartzlera i W. Kleista.

I. F. WITTKOP 87)

NIKOMU NIEZNANY PAN BROWN

Powieść współczesna

Autoryzowana adaptacja Eugeniusza Bałuckiego

— Zupełnie zrozumiałe — zgodził się spokojnie Kols. — Jednak powracam do poprzedniej sprawy i proszę o odpowiedź: czy pan chce się widzieć z małżonką? Dodam jeszcze, że pani Aniela specjalnie po to przyjechała z Paryża.

— Przysłała tu pana?... Gdzie jest teraz?

Kols wymienił hotel na ulicy Kanta, w którym zatrzymała się Aniela.

Morzeński podszedł do niego, trzęsąc się z podniecenia.

— Jeśli ona panu ufa, panie Kols, to ja też ufam. Pan nie ma pojęcia, jaką radość pan mi sprawił! Boże mój, Aniela jest tutaj! Zaraz do niej pójdę!... Gdyby pan wiedział, jak mi obmierzło to życie! Wróciłbym dawno do niej, ale nie byłem pewny, czy mnie przyjmie, bo szczerze mówiąc, dużo przykrości jej sprawiłem. A to jest wyjątkowo dobra i szlachetna kobieta!... Wie pan, panie Kols, pozory mylą — może panu wydawało się nieraz, że jestem zadowolony, niemal szczęśliwy, ale w rzeczywistości to wszystko mi dawno obrzydło. Uciekłbym dawno bez chwili namysłu, ale jestem przykuty, jak więzień do taczki. Ciężkie kajdany dźwigam, ale muszę je dźwigać... to jest straszna i upokarzająca niewola, utopiłem w niej honor, sumienie, wszystko, co miałem ludzkiego... Ale Aniela! Wzywa mnie, prawda? Pan nie żartuje, nie?... Sam nie odważyłbym się do niej pójść. Dziękuję, panie Kols, dziękuję z całego serca!

Zwracał się wprawdzie do Kolsa, wyrzucając bezładne zdania, ale odnosiło się wrażenie, że właściwie myślał na głos. Był niewątpliwie wzruszony możliwością spotkania się z żoną. Chodził szybkimi krokami po pokoju, dotykał bezwiednie różnych przedmiotów, pozbierał kartki książki, włożył je do okładki, trzymał ją chwilę w ręce, potem cisnął w kąt. Popatrzał nagle na Kolsa, potarł sobie czoło, coś sobie przypomniał, bo zbliżył się do Łotysza, ujął go za obie dłonie, potrząsnął mocno i powiedział rwącym się głosem:

— Dziękuję, panie... Kols... bardzo dziękuję...

— Nie ma za co, panie Liner — odparł ozięble Kols. — Ja tu występuję jako pośrednik i, na szczęście, z tym wszyskim nie mam nic wspólnego.

Odpowiedział bardziej szorstko, niż zamierzał, lecz nie mógł przezwyciężyć wstrętu i gwałtownej niechęci do Morzeńskiego, który, jego zdaniem, zgrywał się w głupiej i podłej roli.

Widocznie Morzeński wyczuł, że jego wylewność nie znalazła odgłosu, bo się cofnął, wetknął dłonie w kieszenie marynarki i zapytał prawie zupełnie spokojnie:

— Czy mógłbym już teraz pójść na ulicę Kanta?

— Sądzę, że im prędzej pan to zrobi, tym lepiej będzie.

— W takim razie idę zaraz, zanim Iza wróci z miasta... Ale proszę pamiętać, panie Kols, ani słowa pani Rowelowej!

— O to pan może być spokojny. Zresztą już nie będę miał sposobności zobaczyć pani Rowelowej, bo moja „służba" u państwa już się skończyła... Więc teraz idę zapowiedzieć pańską wizytę. Do widzenia!

Po wyjściu z pensjonatu zatelefonował do Soederlunda i zdał sprawę z wykonanego zlecenia.

Soederlund udał się do salonu, gdzie Aniela razem z Brygidą przeglądały albumy zdjęć amatorskich.

— Pani Anielo, mogę panią poprosić na parę słów?

Wstała i wyszła z nim na taras.

— Pani Anielo, niech pani jedzie zaraz do swojego hotelu — powiedział, starając się z całych sił, by głos nie zadrżał mu w tym momencie.

Domyśliła się, co to znaczy. Przyjęła wiadomość ze spokojem, który go zaskoczył. Położyła mu dłoń na ramieniu i podniosła głowę. Wtedy zauważył, że oczy ma pełne łez.

— Nigdy panu tego nie zapomnę — odparła ledwo dosłyszalnie.

(D. c. n.)

Gaz... gaz... gaz...

Bombardowanie stolicy

przez samoloty „nieprzyjacielskie"

Ćwiczenia O. P. L. G. w Warszawie

We czwartek Warszawa obudziła się pod znakiem zapowiedzianych na ten dzień ćwiczeń O. P. L.

Jakkolwiek panował wszędzie normalny spokój i porządek, dało się jednak odczuć, że mieszkańcy stolicy rozumieją doniosłość przeprowadzanych ćwiczeń.

OGŁOSZENIE POGOTOWIA

Koło godziny 10-ej rano ogłoszone zostało w stolicy pogotowie OPL. Na mieście rozlepione zostały w 10 tys. punktów rozporządzenia komendanta O. P. L. miasta p. wiceprezydenta Kulskiego.

Nawiasem mówiąc rozporządzenie to ktoś „przez pośpiech" rozkleił w kilku punktach miasta jeszcze we środę wieczorem. A ponieważ nie była na nich wypełniona data, przeto szereg osób przypuszczało, że pogotowie jest już ogłoszone.

OPASKI NA RĘKAWACH

Po zarządzeniu pogotowia O. P. L. na ulicach pojawili się pierwsi gońcy z żółto - zielonymi opaskami na ramieniu.

Pełniący służbę na ulicach policjanci zostali zaopatrzeni w maski gazowe. Pojawiły się również liczne karetki sanitarne P. C. K., które stanęły przed 70-ma punktami sanitarnymi, zorganizowanymi w mieście na czas ćwiczeń.

Z chwilą ogłoszenia pogotowia OPL rozpoczęły służbę liczne pogotowia techniczne, oraz specjalnie wzmocnione oddziały straży ogniowej. W instytucjach państwowych i samorządowych urzędnicy i niżsi funkcjonariusze zostali zaopatrzeni w maski.

KOMENDY, SCHRONY

Na wielu domach pojawiły się chorągiewki żółte z czerwonymi paskami, oznaczającymi komendy dzielnicowe i obwodowe O. P. L. Domy, w których urządzono schrony, zostały również oznaczone specjalnymi napisami i latarkami.

W bramach pojawiły się posterunki pełniące służbę na terenie domów.

Chcąc przekonać się o panujących w domach porządkach, zarządzonych w związku z ćwiczeniami O. P. L., wstępujemy do kilku domów w śródmieściu.

W jednym z domów, a mianowicie przy Al. Jerozolimskiej 31, spotykamy przeprowadzającego inspekcję komendanta obwodu, p. Zygmunta Złotkowskiego, który z nadzwyczajną uprzejmością udziela nam różnych wyjaśnień oraz pokazuje poczynione przygotowania.

Wszędzie panuje wzorowy ład i porządek.

Strychy czyste. Naczynia z wodą, piach, łopaty.

Na klatkach schodowych pozasłaniane okna — klatki te mają służyć jako schron podczas alarmu lotniczego.

Jak jest w innych obwodach i dzielnicach miasta — trudno wszędzie być, czasu nie starczy. Jeśli jednak inni komendanci obwodów tak pieczołowicie i z poświęceniem spełniają swe odpowiedzialne funkcje, jak p. Złotkowski — to napewno wszędzie jest porządek.

RUCH NA ULICACH

Natężenie ruchu ulicznego nie uległo jakiejś specjalnej zmianie. Frekwencja w tramwajach i autobusach normalna. Konduktorzy i motorowi, oraz kierowcy zostali zaopatrzeni w maski. Lampy wewnętrzne w tramwajach i autobusach zostały osłonięte niebieskimi kloszami. Na drzwiach wejściowych umieszczono specjalne instrukcje dla pasażerów.

Na ulicach pojawiły się liczne samochody oznaczone chorągiewkami żółtymi (kierownictwo ćwiczeń) i białymi (rozjemcy).

Dla ułatwienia ruchu pieszego i kołowego w czasie zaciemnienia miasta zostały wymalowane wapnem krawężniki na skrzyżowaniach ulic.

ALARM LOTNICZY

O godz. 17 m. 15 przeciągły ryk syren, zdublowany przez patelnie gorliwych komendantek domów rozsianych wokół lotniska na Okęciu, zawiadomił miasto, że lada chwila nastąpi atak powietrzny „nieprzyjaciela"

Na Okęciu nie można było zauważyć w pierwszej chwili poważniejszych zmian, gdyż ruch pieszy i kołowy jest tu w godzinach popołudniowych niewielki, a poza tym organizacja służby obrony przeciwlotniczej funkcjonuje bez zarzutu: czy należy to zawdzięczać energicznym niewiastom, które tu wszystko w ręce wzięły, czy innym przyczynom — nie wiemy, dość, że co chwila zatrzymywano nawet nasz samochód, choć oznaczony gromkim napisem „Prasa".

PLAN DZIAŁAŃ WOJENNYCH

Plan działań wojennych obejmował całe otoczenie lotniska na Okęciu i rozłożone tam obiekty przemysłu lotniczego, hangary wojskowe oraz domy mieszkalne położone w okół lotniska i wreszcie folwark Paluch.

POZORANCI

Z chwilą ogłoszenia alarmu na Okęciu pojawił się wielki samochód ciężarowy, który rozrzucił po kilku w małych grupkach t. zw. pozorantów. Ci szybko rozproszyli się między zabudowaniami i zaledwie przeleciały nad nimi eskadry „nieprzyjacielskie" — „zbombardowali" całą okolicę.

Zapłonął więc od bomby zapalającej dom pracowników „Lotu", zakłady Skoda, jeden z hangarów oraz kilka pomniejszych obiektów, a prócz tego fala gazów z bomb gazowych objęła domy przy lotnisku wojskowym.

Alarm gazowy, nadany przez uzbrojone w maski panie, które i tym razem nie żałowały energii — wypadł na tym odcinku imponująco.

Ale gazy łzawiące, które miały pozorować groźny i zabójczy fosgen nie oszczędziły i prasy. Korzystając więc z tego, że o godz. 17.55 alarm odwołano wracamy do śródmieścia „rzewnie" wspominając szczegóły pierwszego nalotu.

Jak się dowiedzieliśmy na spotkanie eskadry nieprzyjacielskiej wyruszyły eskadry myśliwskie do obrony czynnej, skutki bomb zapalających zlikwidowała szybko straż pożarna, która też w ten sposób ćwiczyła się w służbie opl. a „zagazowanych" różnej kategorii sprzątnęła służba sanitarna.

NALOT NA ŚRÓDMIEŚCIE

Bardziej efektownie wypadł drugi alarm ogłoszony o godz. 19 m. 25.

Ryk syren zastaje nas na moście Poniatowskiego. Stąd mamy możność zaobserwować, że światła uliczne nie są dostatecznie szybko likwidowane, ale poza tym działanie zarówno służby obrony, jak i ludności cywilnej jest zdumiewająco szybkie. Gdzie nie popełniono niedokładności z nadmiaru dobrej woli, tam wszystko wypadło jak najlepiej.

B. G. K. PŁONIE!

Po omacku niemal przejeżdżamy do śródmieścia i już w drodze widzimy, że „nieprzyjacielowi" udało się uderzyć bombą zapalającą w gmach B. G. K. Kolosalny budynek płonie, jak pochodnia, a że jednocześnie obłożono bombami gazowymi skrzyżowanie ulic i gmach ministerstwa komunikacji — widok jest naprawdę wspaniały.

To co było celem ćwiczeń — stworzenie prawdziwie wojennych warunków — tu i przy Dworcu Głównym osiągnięto całkowicie.

CIEMNOŚĆ

Ulice ciemne, jakby przepaściste wąwozy górskie, upstrzone z rzadka zamaskowanymi światełkami domów, tu i ówdzie latarka komendanta bloku, migająca od czasu do czasu jak ognik świętojański — wszystko to wyglądałoby bardzo romantycznie, gdyby nie potworny zaduch gazu łzawiącego, który uświadamia ludziom, że to — „wojna".

BOMBARDOWANIE DWORCA

Dworzec Główny zbombardowano. Czy dlatego, że hala starego dworca nie zamaskowała dobrze świateł, czy dlatego, że w planie Warszawy łatwo jest znaleźć ten punkt — rzucono tu największą ilość bomb krusząco-zapalających i gazowych, które w warunkach wojennych uniemożliwiłyby całkowicie komunikację przez śródmieście.

Jaskrawy blask świec dymnych pozorujących bomby gazowe i tumany łzawiącego gazu dały bardzo dobitną lekcję mieszkańcom Warszawy, że tylko zorganizowane i wyszkolone społeczeństwo może choć w części zapobiec skutkom nalotów lotniczych.

SPRAWNA ORGANIZACJA

Nie wdając się chwilowo w szczegóły, gdyż zawcześnie jeszcze na wydawanie oceny, stwierdzić jednak można, że oba alarmy czwartkowe wypadły znacznie lepiej niż alarm z roku 1935.

Ba, nawet widać było wielką różnicę w sprawności organizacji między pierwszym i drugim alarmem czwartkowym, drugi był przeprowadzony znacznie szybciej.

Na podkreślenie zasługuje również dobre przeszkolenie policji, która z ogromnym spokojem i taktem likwidowała wszelkie niedokładności.

Prasa warszawska zorganizowana w Klubie Sprawozdawców Lotniczych zorganizowała we własnym zakresie Kwaterę Prasową w lokalu Klubu przy Zarządzie głównym LOPP tworząc tam również iście wojenne pogotowie informacyjne.

RADIO

SOBOTA 25.III

6.30 Pieśń „Kiedy ranne wstają zorze". 6.35 Gimnastyka 6.50 Muzyka (płyty). 7.00 Dziennik. 7.15 Muzyka (płyty). 8.00 Audycja dla szkół. 11.00 Audycja dla szkół. 11.25 Koncert (płyty).

11.57 Sygnał czasu i hejnał. 12.03 Audycja południowa (z Poznania). 15.00 Słuchowisko dla dzieci. 15.30 Muzyka obiadowa. 16.00 Dziennik. 16.08 Wiadomości gospodarcze. 16.20 Kronika literacka. 16.35 — 17.10 Sonaty skrzypcowe. 17.10 Pogadanka. 17.20 Koncert. 18.00 Audycja dla wsi. 18.30 Audycja dla Polaków za granicą. 19.15 Koncert. 20.35 Dziennik. Wiadomości meteorologiczne. Pogadanka sportowa. 21.07 Koncert orkiestry. 21.30 Piosenki. 22.20 Godzina nispodzianek. 22.55 Przegląd prasy. 23.00 Dziennik. 23.05 Wiadomości z Polski w języku niemieckim. 23.15 Muzyka rozrywkowa i taneczna (płyty).

NAJCIEKAWSZE AUDYCJE

16.35 Sonaty skrzypcowe.
17.20 Koncert muzyki religijnej.
19.15 Popularny koncert z Brukseli.
21.30 Śpiewa Mieczysław Fogg.
22.20 Godzina niespodzianek.

WARSZAWA II

14.00 Utwory fortepianowe Liszta (płyty). 15.00 Sport. 15.05 Parę informacji. 15.10 Koncert solistów. 15.45 Życie kulturalne stolicy. 16.00 Koncert muzyki angielskiej (płyty). 16.54 Muzyka lekka i taneczna. 18.30 Recital altówkowy. 21.05 Dwa poematy R. Straussa (płyty). 22.10 Koncert popularny (płyty). 23.10 Koncert popularny (płyty).

STACJE KRÓTKOFALOWE

20.00 Dziennik. 20.20 Muzyka ludowa. 20.30 Audycja słowno - muzyczna.

STACJE KRÓTKOFALOWE

0.05 Mikołaj Iwo — śpiew. 0.45 Dziennik w języku polskim i angielskim. 1.05 Orkiestra wojskowa. 1.30 Audycja muzyczno - słowna. 2.00 Pogadanka aktualna w języku angielskim. 2.10 Gra Polska Kapela Ludowa.

NIEDZIELA, 26 MARCA

7.15 Pieśń „Ave Maria". 7.20 Koncert poranny. 8.00 Dziennik poranny. 8.15 Audycja dla wsi. 9.15 Transmisja nabożeństwa. 10.30 Muzyka (płyty). 11.45 Przegląd czasopism.

11.57 Sygnał czasu i hejnał. 12.03 Poranek symfoniczny. 13.00 Wyjątki z Pism J. Piłsudskiego. 13.05 Przegląd kulturalny. 13.15 Muzyka obiadowa. 14.40 Audycja dla dzieci. 15.00 Audycja dla wsi: 16.30 Utwory skrzypcowe. 16.50 Konerencja wielkopostna. 17.05 Montaż radiowy. 17.35 Podwieczorek przy mikrofonie. 18.25 Chwila Biura Studiów. 19.30 Transmisja na Wystawę Światową w Nowym Jorku. 20.00 Muzyka lekka (płyty). 20.15 Wiadomości sportowe. Przegląd polityczny. Dziennik. Tygodnik dźwiękowy. 21.20 Recital śpiewaczy. 21.50 Wesoła audycja. 22.30 Potpourri z operetek Lehara. 23.00 Dziennik wieczorny. Komunikat meteorologiczny. 23.05 Wiadomości z Polski w języku angielskim.

NAJCIEKAWSZE AUDYCJE

16.30 Recital skrzypcowy Wacława Niemczyka.
17.35 Podwieczorek przy mikrofonie.
21.50 „Śląska Pozytywka".

WARSZAWA II

14.30 Na wiolonczeli gra Rafał Halber. 14.58 Koncert popularny (płyty). 15.58 Muzyka lekka i taneczna (płyty). 21.05 Koncert (płyty). 22.08 Operowa muzyka Webera (płyty). 23.00 Muzyka lekka i taneczna (płyty).

STACJE KRÓTKOFALOWE

20.00 Dziennik. 20.15 Sport. 20.20 Muzyka (płyty). 20.30 Audycja dla młodzieży.

STACJE KRÓTKOFALOWE

0.05 Muzyka popularna. 0.25 Kronika dźwiękowa. 0.45 Dziennik w języku polskim i angielskim. 1.00 Sport. 1.05 Śpiewa Chór Orlanda. 1.40 Audycja dla młodzieży. 2.00 Gawęda ze słuchaczami w języku angielskim. 2.10 Gra zespół harmonistów.

NOTOWANIA GIEŁD WARSZAWSKICH

GIEŁDA PIENIEŻNA

Dewizy: Amsterdam 281,80; Bruksela 89,25; Kopenhaga 111,00; Londyn 24,85; Mediolan 27,92; Nowy Jork (kabel) 5,30 i pięć ósmych, Oslo 124,90; Paryż 14,05; Sztokholm 128.15; Zurych 119,20.

Pożyczki: 3 proc. prem. inwest. I em86,00 — 86,50; II em. 85,00—85,50; 3 proc. prem. inwest. seriowa I em. 90,00; II em. 89,00; dolarówka 39,25 — 39.00 — 39,50; 4 proc. konsolidacyjna (większe) 66,00, (drobne) 65,75; 4 i pół proc. wewn. państw. (większe i po 100 zł.) 65,00; 5 proc. konwersyjna 69,00.

Listy zastawne: 4 proc. ziemskie VI seria 51,50; 4 i pół proc. ziemskie seria V 62,00 — 61,50 — 61,75; 5 pr. m. Warszawy (1933 r.) 68,75 — 67,75 — 68,50. (po 100 zł. 69,50: 5 proc. m. Łodzi (1933 r.) 63,00.

Akcje: Bank Handlowy 56,50, Bank Polski 126,00; Warsz. Tow. Fabr. Cukru 36,00 — 35,75 — 36,25; Węgiel 37,00 — 37,75; Lilpop 86,00; Modrzejów 18,50 — 19,00; Ostrowiec 71,00 — 72,50; Starachowice 54,00 — 53,50 54,50.

GIEŁDA ZBOŻOWA

Pszenica jednolita 21,00 — 21.50, żyto 14.50 — 15,00, jczmień 18.50 — 18,75, owies I st. 16,25 — 16,75, gryka 20.50 — 21.00, rzepak oz. 48.50 — 49,50, wyka 23.00 — 24.00, groch polny 25.00 — 27.00, koniczyna b, 310.00 — 330.00, mąka pszenna gatunek I 35.50 — 38.50, gatunek II 30.50 — 32.00, żytnia gat. I 24.25 — 24.75; żytnia razowa 19.25 — 19.75; otrzęby pszenne grubsze 13,50 — 14.00, średnie 12.50 — 13.00, miałkie 12.50 — 13.00, makuchy lniane kie 12.50 — 13.00, żytnie 10,75 — 11.50, makuchy lniane 23.00 — 23.50, makuchy rzepak. 13.50 — 14.00; siano prasowane 8.00 — 8.50, słoma prasowana żytnia 4,25 — 4,75.

Zmiany w składzie

Radnych miejskich

Wybrany na radnych wiceprezydent Graba-Łęcki i ksiądz Tworkowski utracili swoje mandaty, ponieważ jako pracownicy miejscy nie złożyli przewidzianych w ustawie o ustroju Warszawy oświadczeń, iż przyjmują mandat, a tym samym zrzekają się swych stanowisk w służbie miejskiej.

Wiceprezydent Graba - Łęcki przed nominacją na wiceprezydenta był wicedyrektorem wydziału szpitalnictwa i na czas tej nominacji uzyskał urlop bezpłatny. Ksiądz Stanisław Tworkowski jest prefektem I-ej mieskiej szkoły rękodzielniczej. Na miejsce wiceprez. Graba - Łęckiego wchodzi do Rady Miejskiej p. Józef Poliński, a na miejsce ks. Tworkowskiego prof. Stefan Kwiatkowski.

Jak odbywają się

Wybory Komisji Rewizyjnej

Rady Miejskiej

Na wtorkowym posiedzeniu wyborczym nowej Rady Miejskiej jeśli zostanie dokonany wybór członków zarządu miejskiego, odbędą się również wybory Komisji Rewizyjnej w składzie 15 osób i 9 zastępców.

Procedura wyborów do Komisji Rewizyjnej przewiduje, że odbywają się one pod przewodnictwem jednego z radnych, wybranego większością głosów.

Natomiast wybory samej Komisji dokonywane są z uwzględnieniem zasady stosunkowego podziału mandatów, tj. systemem proporcjonalnym.

Plan współpracy rumuńsko-niemieckiej

układ podpisany w Bukareszcie

Daleko idąca penetracja gospodarcza Rzeszy

BERLIN, 24. 3. Niemieckie Biuro Informacyjne donosi z Bukaresztu:

Po długich układach, prowadzonych w przyjaznym duchu, podpisano dziś w Bukareszcie układ niemiecko-rumuński.

Jak stwierdzono m. in. w oświadczeniu, rządy niemiecki i rumuński zgodne sa w ocenie, że rumuńską produkcja kryje w sobie daleko idące możliwości rozwoju. Rumuńska produkcja może zostać przez celową organizację podniesiona, przez co może znaleźć powiększony zbyt w graniczących z Rumunią obszarach i w Wielkiej Rzeszy.

Niemcy oświadczyły w nowym układzie gotowość oddania do rozporządzenia w dziedzinie gospodarstwa rolnego i drzewnego swego doświadczenia oraz dostarczenia gospodarczych urządzeń. Niemcy i Rumunia zawarły układ dążący do pogłębienia gospodarczych stosunków obu krajów oraz mając na uwadze współpracę w obopólnym interesie, prowadzoną z szerokim rozmachem i planowo w dziedzinie ekonomicznej.

Układ przewiduje, iż w uzupełnieniu tego układu opracowany zostanie wieloletni plan gospodarczy, który ma zaspokoić niemieckie potrzeby importowe oraz brać pod uwagę możliwości rozwoju produkcji rumuńskiej, wewnętrzne potrzeby rumuńskie oraz koniecznośei rumuńskiego obrotu gospodarczego z innymi krajami. Plan gospodarczy winien przede wszystkim być nastawiony na rozwój rumuńskiej produkcji rolnej.

Plan gospodarczy przewiduje dostawę maszyn i urzadzeń dla kopalń w Rumunii. Zostaną założone niemiecko - rumuńskie towarzystwa celem eksploatacji miedzi, siarki i żwiru w Dobrudzy, rud chromowych w Banacie i rud manganowych w okolicy Vatra Dornei — Brostem. Uwzględnione zostanie również wykorzystanie złóż bauksytu oraz rozbudowa przemysłu aluminiowego. Założone będzie rumuńsko - niemieckie towarzystwo, mające na celu wydobywanie oleju mineralnego oraz przeprowadzenie programu wierceń oraz podziału terenów naftowych.

Dalej przewiduje plan gospodarczy utworzenie wolnych stref, w których założone zostaną zakłady przemysłowe i handlowe. W wolnych strefach mogą być zakładane również składy i urządzenia przeładunkowe dla niemieckiej żeglugi.

Plan gospodarczy przewiduje poza tym dostawę sprzętu wojskowego i przedmiotów uzbrojenia dla rumuńskiej armii, marynarki, broni lotniczej i przemysłu zbrojeniowego oraz powstanie zakładów o charakterze publicznym.

Traktat wchodzi w życie w miesiąc po wymianie dokumentów ratyfikacyjnych.

Wiadomości gospodarcze

ZWYŻKA CEN ZBÓŻ EKSPORTOWYCH.

W związku z ostatnimi wydarzeniami natury politycznej, zagranica wykazuje wzmożoną chęć kupna, co przy małej podaży może wywołać zwyżkę cen, jednakże transakcji nie zawierano. Ze względu na złe warunki atmosferyczne podaż na Gdańsk minimalna. Uwzględniając terminy załadowań, jak i zbliżające się terminy kontraktów zagranicznych, na rynku eksporterskim ceny lekko zwyżkowały.

Na rynku krajowym podaż bardzo mała. Skupu żyta na rezerwę ostatnio nie dokonywano, z uwagi na rygorystyczne warunki odbioru jakościowego (złe warunki atmosferyczne, obawa zadeszczenia). Na ogół na rynku krajowym daje się zaobserwować moment pewnego wyczekiwania do czasu wyjaśnienia sytuacji.

Pszenica w dobrych gatunkach poszukiwana, na mąkę zbyt ożywiony.

Z TOW. EKONOMISTÓW

W dn. 27 bm. o godz. 20 w lokalu BGK przy ul. Al. Jerozolimskie 1 (wejście od ul. Nowy Świat) odbędzie się zebranie dyskusyjne, na którym wygłoszony zostanie odczyt p. t. „Zmiany statutu Banku Polskiego".

II OGÓLNOPOLSKI KONGRES RZEMIOSŁA CHRZEŚCIJAŃSK.

W dniu 20 bm. odbyło się w Warszawie plenarne zebranie zarządu Głównego Związku Stow. Rzemieślników Chrześcijan w R. P. Na zebraniu tym Zarząd główny postanowił zorganizować II Ogólnopolski Kongres Rzemiosła Chrześcijańskiego w Częstochowie w dniach 9 i 10 lipca r. b. Następnie zarząd główny powziął szereg uchwał w związku ze zbliżającymi się wyborami do Izb Rzem. Uchwały te zostaną przedstawione p. min. Przem. i Handlu przez specjalną delegację.

Powrót ptactwa

Z terenu powiatu nieświeskiego donoszą o przelocie dzikich gęsi, które ciągną stadami na wschód, a wskutek zamarznięcia rzek i jezior krążą bezładnie nad wodami. Szpaki i skowronki giną z głodu.

Teatr Ortyma wystąpi

na zabawie „ABC" dla dzieci

Na zabawie ABC dla dzieci Pragi, która odbędzie się w dniu 2 kwietnia b. r. w sali kino-teatru „Praga", wystąpi ulubiony przez dziatwę teatr T. Ortyma. Odegrana będzie wspaniała, pełna humoru, bajka „Kuchcik na tronie" z udziałem całego zespołu.

W miarę zbliżania się terminu zabawy, zainteresowanie nią wzrasta wśród dziatwy praskiej. Dzieci, które przeoczyły pierwsze kupony, drukowane w ABC, nabywać mogą odpowiednie numery z kuponami w ABC Praskim przy ul. Białostockiej 20 m. 2, w godz. 10—12 i 17—19.

Napływają również liczne podarki od kupiectwa i rzemiosła chrześcijańskiego, które rozdawane będą dziatwie na zabawie.

P. Wacław Wisiorowski, właściciel drukarni i sklepu z materiałami piśmiennymi przy ul. Wileńskiej 7, nadesłał do komitetu zabawy 20 pięknych zabawek i 20 prezentów z mat. piśmiennych, Dom Handlowy Juliusz Meinl (oddział na Pradze, Targowa 58) — 10 tabliczek czekolady i 60 wafli czekoladowych, p. Michalina Daniluk i Bronisława Kalbuc, właścicielki sklepu konfekcyjnego przy ul. Ząbkowskiej 16, pidżamę, Zarząd Bazaru Suke, Rożyckich — 25 zł., p. Karolina Czarnecka, właścicielka sklepu konfekcyjnego przy ul. Ząbkowskiej 30, 2 pary skarpet, cukiernia Pasoń i Frube przy ul. Markowskiej — 1 kg. cukierków, p. Janina Bogdańska — pudełko czekoladek i zł. 1.50, p. Janina Majczyna, właśc. sklepu żelaznego przy ul. Ząbkowskiej 39, paterę szklaną, ks. dr. Hlond na zakup słodyczy dla dziatwy 5 zł., p. Janina Lechelt 5 zł., dyr. Józef Maciejewski 10 zł., Bryczkowski 2 zł., piekarnia „Złoty Kłos" Targowa 3 — 5 zł.

Częstochowa — Koluszki

Nowa linia kolejowa

W tych dniach zostały wznowione prace przy budowie linii kolejowej, łączącej Częstochowę po przez Siemkowice z Koluszkami. Będzie to połączenie Koluszek z linią Gdynia — Herby.

Roboty rozpoczęto na odcinku Brzeźnica — Pajęczno w powiecie radomszczańskim.

Strajk okupacyjny

w hucie „Walter-Croneck"

Zarząd huty ołowiu „Walter - Croneck", należącej do spółki Giesche w Małej Dąbrówce wypowiedział na dzień 15 maja br. pracę 78 robotnikom. Załoga sprzeciwiła się kategorycznie temu zamiarowi i dla poparcia swego stanowiska ogłosiła okupacyjny strajk, do którego przystąpili robotnicy wszystkich zmian.

Węgrzy wkroczyli do Słowacji

zajmując szeroki pas pograniczny

Komunikat urzędowy węgierski i wiadomości z Bratysławy

BRATYSŁAWA. 23. 3. Z kół rządowych informują:

W nocy na czwartek wojska węgierskie przekroczyły granicę węgiersko-słowacką, w kierunku Wielkie Berezne, Starina.

O godz. 8 wojska węgierskie osiągnęły linię Ulicz-Ubla, Krczawa, Jankowce (w odległości 6—10 km. od granicy). O godz. 9.30 wojska węgierskie zajęły linię Sobrance, Palin (tj. od 6—20 km. od granicy). O godz. 11 Węgrzy byli na linii Roztoky, Kalne, Fokyszowce.

Minister obrony narodowej Czatlos oraz komendant główny gwardii ks. Hlinki Mach wydali niezwłocznie niezbędne zarządzenia.

Granica słowacka została wzmocniona na całej linii.

Szef sztabu politycznego gwardii ks. Hlinki w towarzystwie oficerów wyjechał na objazd granic od Bratysławy przez Nitrę.

U premiera Tiso odbywały się dzisiaj narady. W związku z sytuacją na pograniczu węgierskim, główny komendant gwardii ks. Hlinki nakazał pogotowie gwardii we wszystkich powiatach, graniczących z Węgrami.

Członkowie gwardii, którzy są jednocześnie rezerwistami, zostali oddani do dyspozycji wojska.

BRATYSŁAWA, 23. 3. W wielu punktach na pograniczu słowacko-węgierskim doszło do krwawych walk z posuwającymi się naprzód wojskami węgierskimi. Po obu stronach jest wielu zabitych i rannych. Marsz wojsk węgierskich nie został wstrzymany.

Stanowisko Węgier

BUDAPESZT, 23. 3. Węgierska agencja telegraficzna komunikuje: **Ponieważ wyłoniła się potrzeba zabezpieczenia linii kolejowej, biegnącej doliną Ung, węgierskie oddziały wojskowe obsadziły dziś kilka punktów na zachód od doliny Ungu. Jak wiadomo, linia graniczna między Słowacją a Rusią Podkarpacką nigdy nie była ustalona, co również w przeszłości dawało powody do ciągłych tarć. Spokój obecnie został przywrócony, ale w celu wyłączenia i na przyszłość wszelkich waśni, mieszana komisja węgiersko-słowacka ustali ostateczną granicę. W tym celu rząd węgierski szuka kontaktu z rządem bratysławskim.**

Autonomia dla Rusi Karpackiej

Stolica prowincji w Munkaczu

BERLIN, 23. 3. Z dobrze poinformowanych kół węgierskich dowiaduje się przedstawiciel P.A.T. następujących szczegółów prowadzonych obecnie rokowań pomiędzy stroną węgierską i rusińską w sprawie przyszłego ustroju Rusi Podkarpackiej: **Ruś otrzymać ma — według oświadczeń węgierskich — autonomię, opartą na zasadach rozszerzonej autonomii komitatu. Nie będzie to autonomia polityczna z własnym rządem itd. Istnieć będzie natomiast komitat ruski, który posiadać będzie własną głowę komitatu.**

Stolicą Rusi będzie prawdopodobnie Munkacz. Szczegółowy komunikat węgierski w tej sprawie ukazać się ma za parę dni.

Marsz. Petain w Burgos

złożył listy uwierzytelniające

BURGOS, 23. 3. **Marszałek Petain, pierwszy ambasador Francji przy rządzie hiszpańskim w Burgos, przybył tu o godz. 15-ej pociągiem specjalnym. Po krótkim pobycie w hotelu, o godz. 17.10** marszałek Petain udał się do pałacu ministerstwa spraw zagranicznych. **Marszałkowi towarzyszył radca ambasady Gazel. W czasie konferencji z min. Jordaną marszałek Petain wręczył** odpis swych listów uwierzytelniających **i o godz. 18.30** powrócił do hotelu.

Nowe zamachy bombowe

Wznowienie akcji terrorystów irlandzkich

LODYN, 23. 3. Wczoraj w Birmingham, **wskutek eksplozji bomby zapalającej, dwa domy spłonęły, a szereg domów zostało uszkodzonych. Dziś wydarzyły się trzy tajemnicze eksplozje w Coventry w wielkich ośrodkach przemysłowych i transportowych.**

Pierwsza eksplozja uszkodziła przewody gazowe, zaś dwa pozostałe wybuchy wydarzyły się w pobliżu wielkich transformatorów elektrycznych. Ofiar w ludziach nie było.

Garnizony niemieckie

i uzgodniona polityka zagraniczna

Niepodległość Słowacji w świetle rzeczywistości

BERLIN, 23. 3. Niemieckie Biuro Informacyjne donosi: Ogłoszono tekst układu ochronnego Rzeszy ze Słowacją, podpisanego przez Ribbentropa z jednej strony, z drugiej zaś przez Tiso, Tuka i Durczańskiego.

Układ stwierdza na wstępie, że rządy niemiecki i słowacki — po oddaniu się państwa słowackiego pod ochronę Rzeszy — doszły do porozumienia w sprawie uregulowania układem wynikających z tego następstw. W tym celu doszło do porozumienia w sprawie następujących postanowień:

ART. 1. Rzesza niemiecka obejmuje ochronę politycznej niezależności państwa słowackiego oraz nienaruszalności jego obszaru.

ART. 2. Dla przeprowadzenia przejętej przez Rzeszę niemiecką ochrony, niemieckie siły zbrojne mają w każdym czasie prawo tworzenia wojskowych urządzeń oraz utrzymywania w nich załóg w sile, uznanej przez Rzeszę za niezbędną, w strefie, której granica od strony zachodniej przebiega przez granice państwa słowackiego, od wschodniej zaś przez linię przechodzącą wschodnim krańcem Małych Karpat, wschodnim krańcem Białych Karpat i wschodnim krańcem gór Jawornickich.

Rząd słowacki wyda zarządzenia, aby niemieckim siłom zbrojnym oddane zostały do dyspozycji potrzebne tereny. Rząd słowacki zgodzi się na zarządzenia konieczne dla wolnego od cła zaopatrzenia wojsk niemieckich oraz wolnych od cła dostaw dla potrzeb wojskowych z Rzeszy niemieckiej. W wyżej wspomnianej strefie wykonywać będą niemieckie siły zbrojne prawa zwierzchnictwa wojskowego.

Osoby, posiadające obywatelstwo niemieckie, które na zasadzie prywatnej umowy zajęte są budowaniem urządzeń wojskowych w wyżej wspomnianej strefie, podlegają sądownictwu niemieckiemu.

ART. 3. Rząd słowacki organizować będzie własne siły wojskowe w ścisłym porozumieniu z niemieckimi siłami zbrojnymi.

ART. 4. W myśl przyjętego stosunku ochrony, rząd słowacki będzie stale prowadzić swą politykę zagraniczną w ścisłym porozumieniu z rządem niemieckim.

ART. 5. Układ ten wchodzi natychmiast z chwilą podpisania w życie i posiada ważność na okres 25 lat. Obydwa rządy porozumieją się przed upływem tego okresu czasu w sprawie przedłużenia.

W Słowacji nie będzie prezydenta

BRATYSŁAWA, 23. 3. Głową państwa Słowacji będzie — jak oświadczył korespondentowi ATE — premier Tiso, każdorazowy prezes rady ministrów. Słowacja zatym nie będzie posiadać prezydenta państwa.

Przypomnieć należy, że podobny stan rzeczy istniał już w Łotwie i Estonii.

Atak Niemców w Europie

wywoła automatycznie solidarną reakcję

Francji i W. Brytanii

LONDYN, 23. 3. Dzisiaj popołudniu minister Bonnet kontynuował rozmowy, rozpoczęte wczoraj z ministrem Halifaxem. Rozmowy te toczyły się w Izbie Gmin w obecności Chamberlaina, ambasadora Corbina, dyrektora gabinetu Bonneta Bressy, stałego sekretarza stanu w Foreign Office Erika Phippsa Cadogana i szefa sekcji europejskiej Stranga.

Jak przypuszczają w kołach politycznych, rozmowy te były poświęcone zbadaniu akcji politycznej, która mogła by być przeciwstawiona ostatnim posunięciom Niemiec. Oficjalnie jednakże nie ujawniono tematów poruszonych na konferencji.

Bardzo łatwo osiągnięto porozumienie co do konieczności solidarnego przeciwstawienia się hegemonii Niemiec, bez względu na to jaką formę otrzyma współpraca francusko - brytyjska. Francja gotowa jest wziąć w niej udział bez zastrzeżeń. Bonnet dał pod tym względem zapewnienie na piśmie ministrom angielskim w imieniu swego rządu.

Zobowiązania wzajemne obu krajów wobec ewentualnej agresji niemieckiej w Europie zachodniej zostały ściśle określone i będą działały automatycznie nawet w razie ataku pośredniego przez Holandię, Belgię, lub Szwajcarię.

Pozytywna odpowiedź Sowietów

na propozycje angielskie

MOSKWA, 23. 3. Korespondent P. A. T. dowiaduje się ze źródeł oficjalnych, że **rząd sowiecki udzielił przychylnej odpowiedzi na propozycję angielską przystąpienia Sowietów do wspólnej deklaracji angielsko-francuskiej w sprawie sytuacji europejskiej.**

„Jesteśmy w zasadzie przy końcu

Naprawy krzywd wyrządzonych Niemcom"

Mowa Hitlera w Kłajpedzie

BERLIN, 23. 3. Niemieckie biuro informacyjne donosi z Kłajpedy, **że po objeździe miasta, kolumna samochodów z kanclerzem Hitlerem** na czele podjechała pod gmach teatru, do którego wprowadził kanclerza dr. Neuman. Kanclerz Hitler ukazał się po chwili na balkonie teatru, witany przez zgromadzonych na placu Niemców kłajpedzkich.

Pierwszy przemówił dr. Neuman, kreśląc 700-letnią historię niemczyzny na ziemiach kłajpedzkich, po czym zabrał głos kanclerz Hitler.

„Wprowadzam was z powrotem — mówił kanclerz — do tej ojczyzny, której nie zapomnieliście i która również was nie zapomniała", wyrażając w imieniu narodu niemieckiego podziękowanie kłajpedzianom, że wytrwali w walce o swe prawa i przynależność do Rzeszy.

Poprzednie lata niedoli i biedy — ciągnął dalej kanclerz — niech będą nauką na przyszłość, czego się mogą Niemcy spodziewać od świata. Niemcy nie mają zamiaru — mówił Hitler — krzywdzenia innych, lecz krzywdy, które się Niemcom stały, muszą być naprawione.

Sądzę, powiedział kanclerz Hitler, że jesteśmy w zasadzie przy końcu tej jedynej w swoim rodzaju naprawy krzywdy". (In wesentlichen sind wir am Abschluss dieser einzigartigen Wiedergutmachung).

Znamienna poprawka

w urzędowym tekście mowy

BERLIN, 23. 3. W godzinach wieczornych opublikowany został urzędowy tekst mowy kłajpedzkiej kanclerza Hitlera, jako ostateczny.

Końcowy ustęp mowy, który pierwotnie miał brzmienie: **„Niemcy nie mają zamiaru krzywdzenia innych, lecz krzywdy, które się Niemcom stały, winny być naprawione. Sądzę, że jesteśmy w zasadzie przy końcu tej jedynej w swoim rodzaju naprawy krzywd"** — otrzymał następujące sformułowanie:

„Wiemy czego możemy oczekiwać od pozostałego świata. Nie mamy zamiaru wyrządzać światu z tego powodu krzywdy, jednak krzywda, którą nam wyrządzono, musiała znaleźć koniec".

Wolna strefa dla Litwy w Kłajpedzie

Układ litewsko-niemiecki

o odstąpieniu Kłajpedy

BERLIN, 23. 3. Jak donosi niemieckie biuro informacyjne, niemiecko-litewski układ państwowy o ponownym złączeniu obszaru kłajpedzkiego z Rzeszą Niemiecką ma brzmienie następujące:

„Niemiecki kanclerz Rzeszy i prezydent Republiki litewskiej postanowili uregulować w drodze układu państwowego ponowne złączenie obszaru kłajpedzkiego z Rzeszą niemiecką, wyjaśnić sprawy niezałatwione między Niemcami a Litwą i w ten sposób otworzyć drogę dla przyjaznego ustalenia stosunków między obu krajami.

W tym celu powołali upełnomocnionych: niemiecki kanclerz Rzeszy ministra spraw zagranicznych p. Joachima von Ribbentropa, a prezydent Republiki litewskiej ministra spraw zagranicznych p. Juozasa Urbszysa i posła w Berlinie p. Kazysa Skirpę, którzy po wymianie swych w dobrej i należytej formie sporządzonych pełnomocnictw porozumieli się co do następujących postanowień:

Art. 1. Odłączony na mocy Traktatu Wersalskiego od Niemiec obszar kłajpedzki zostaje z dniem dzisiejszym ponownie złączony z Rzeszą niemiecką.

Art. 2. Obszar kłajpedzki zostaje niezwłocznie opróżniony z litewskich sił wojskowych i policyjnych. Rząd litewski postara się o to, by obszar ten przy ewakuacji pozostawiony został w porządku. Obie strony, o ile zajdzie potrzeba, mianują komisarzy, którzy mają przeprowadzić przekazanie administracji, nie znajdującej się w rękach władz autonomicznych obszaru kłajpedzkiego.

Art. 3. Biorąc pod uwagę potrzeby gospodarcze Litwy, stworzona zostanie w Kłajpedzie dla Litwy wolna strefa. Szczegóły zostaną załatwione według wytycznych dołączonego do tego układu aneksu.

Art. 4. Dla wzmocnienia swej decyzji co do zapewnienia przyjaznego rozwoju stosunków między Niemcami a Litwą, obie strony zobowiązują się nie uciekać wzajemnie do stosowania przemocy, ani nie popierać użycia przemocy, skierowanej przeciwko jednemu z kontrahentów przez stronę trzecią.

Berlin, 22 marca 1939 r.

(—) Joachim von Ribbentrop

(—) Urbszys (—) Skirpa

Dyr. Gojchrach będzie ukarany

Lustracja „Metro Goldwyn Meyer"

W czwartek wieczorem z polecenia władz administracyjnych odbyła się długotrwała lustracja w pracowni i składach filmów przedsiębiorstwa „Metro Goldwyn Mayer" przy ul. Marszałkowskiej 96. Stwierdzono na miejscu przechowywanie w wielkich ilościach materiałów łatwopalnych (taśm filmowych) w warunkach, które w razie pożaru groziłyby poważnym niebezpieczeństwem zarówno przedsiębiorstwu, jak sąsiednim posesjom, wobec czego lokal został opieczętowany.

Za te karygodne zaniedbania pociągnięto do surowej odpowiedzialności karno-administracyjnej dyrektora Towarzystwa M. Gojchracha (żyda).

REDAKCJA: Warszawa Al. Jerozolimskie 121 Telefony 666-62 (sekretariat 666-99 (ogólny)
ADMINISTRACJA Warszawa Nowy Świat 15 m 1 — I piętro Zarząd i Dział Ogłoszeń tel 224-40 Kierownictwo biura kasa buchalteria 224-50 Prenumerata tel 309-32 Konto rozrachunkowe Nr 2 Konto P K O Nr 23 400 Skrzynka Pocztowa 745 Adres telegraficzny ABC Warszawa
PRZEDSTAWICIELSTWA Łódź Piotrkowska 103 tel 111-44 Biuro czynne w godz 10—13 15—18. Poznań. 27 Grudnia 2 Włocławek Cyganki 34 135 Kalisz Rzeznicza 4. tel 477 Katowice ul Starowiejska 3
PRENUMERATA. miejscowa (z odniesieniem do domu) i na prowincji zł 2.30 miesięcznie; wydanie B wraz z dziełami Sienkiewicza zł 3.30 miesięcznie Za granicą zł 4.00 Wyd B (z premią książkową) 5.50
Za zwrot nadesłanych a nie zamówionych rękopisów redakcja nie odpowiada

Redaktorzy działów: **Jan Korolec** — publicystyka polityczna, **Jan Wyszyński** — dział zagraniczny, informacje polityczne i sprawozdania sądowe, **Antoni Szperlich** — dział gospodarczy i miejski, **Stanisław Włodek** — informacje i depesze nocne **Andrzej Płodowski** — dział prowincjonalny, sportowy i akademicki, **Witold Domański** — dział kulturalny, **Tadeusz Żakiewicz** — kierownik działu ogłoszeń.

Wydawca: Spółka Wydawnicza „ABC" Sp. z ogr. odp.

Odbito w „Drukarni Literackiej", Warszawa. Al. Jerozolimskie 121